

Samen maken we
Kerkwijk
klimaatbestendig
biodivers
gezond
mooi

wijkvernieuwing Kerkwijk

Colofon

Opdrachtgever

Gemeente Leiderdorp
Urbanling B.V. - Oscar van der Padt
O.van.der.Padt@leiden.nl

Opgesteld door

Buro Bergh
Floor@burobergh.nl

Met inbreng van

Vakspecialisten gemeente Leiderdorp
Kossen Civiël - René Kossen
De Omgevingsmanager - Francis Nauman
Ars Virens - Marco van Wetten
Claudia Thunissen - Kunst en cultuur

Datum

5 februari 2026

Inhoudsopgave

01 Inleiding	5
02 Historische achtergrond	9
03 Context en inventarisatie	13
04 Uitgangs- en aandachtspunten voor het ontwerp	20
05 Beelden uit de buurt	24
06 Visie	26
07 Ontwerp	28
Bijlagen	
1 overzicht interessante objecten en verhalen	30
2 standplaatsen en aantal minicontainers op dag van lediging	31

01 | Inleiding

1.1 Aanleiding

Komende jaren wordt de Kerkwijk vernieuwd. Naast de vervanging van het rioolstelsel worden ook andere kansen te benutten om de wijk toekomstbestendig te maken. Zo wordt de wijk klimaatadaptief ingericht, de biodiversiteit vergroot, ruimte gereserveerd voor een toekomstig energienet en zoveel mogelijk circulair gewerkt.

1.2 Opgave

De opgave behelst minimaal:

- huidige riol vervangen voor gescheiden vuilwater- en hemelwaterriool middels de aanleg van een DWA en DIT riol
- vervangen huisaansluitingen
- vervangen betonverhardingen
- verouderde beplantingen en bomen vervangen
- aanpassen van de openbare verlichting
- ruimte reserveren voor energietransitie
- klimaatrobuuste ondergrondse inrichting
- klimaatadaptieve bovengrondse inrichting
- biodivers vergroenen
- (rolstoel)toegankelijk

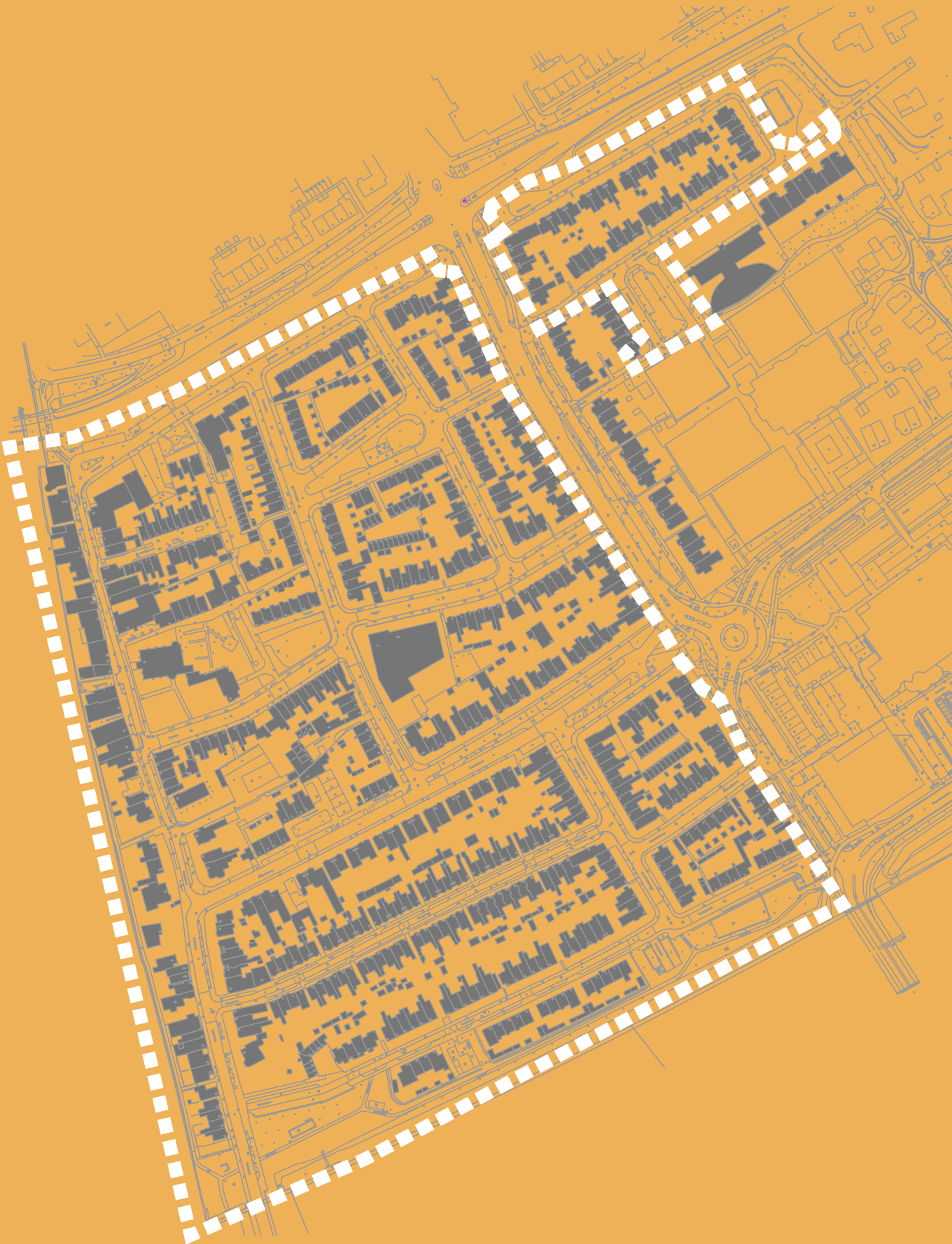
Het ontwerp is tot stand gekomen samen met bewoners en betrokken stakeholders. Het historisch karakter van de wijk blijft behouden en wordt waar mogelijk versterkt.

1.3 Plangrens

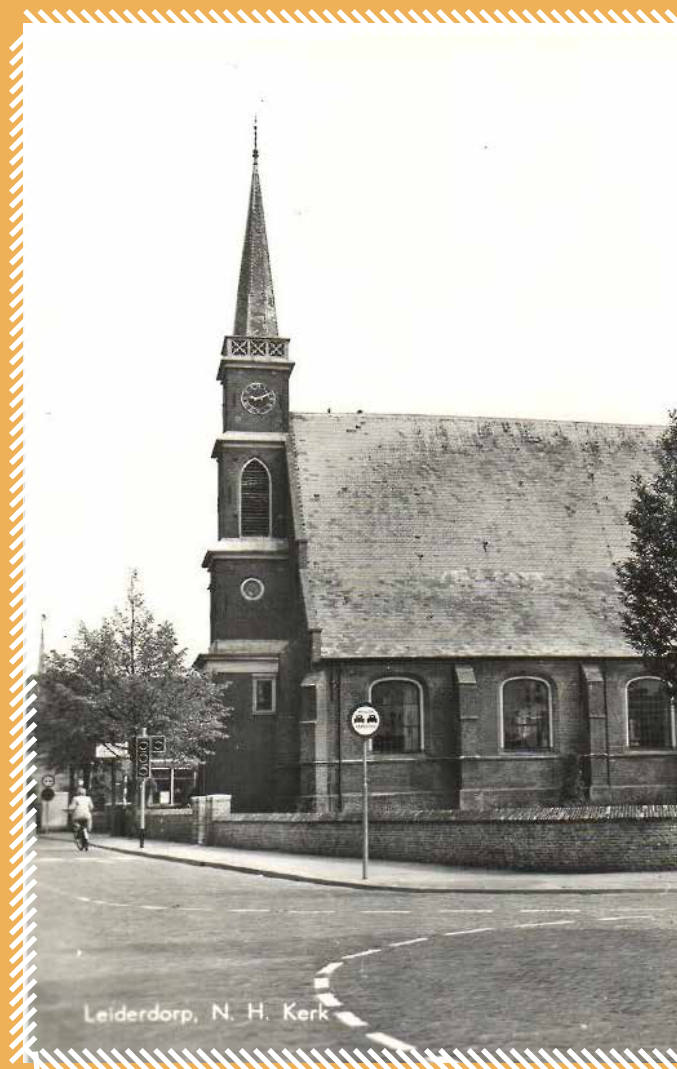
Het plangebied loopt tussen de Persant Snoepweg en A4, de Oude Rijn en de Acacialaan/Ericalaan en de Berkenkade, Schoolstraat en Kom van Aaiweg. De herinrichting van de Acacialaan en de aanleg van de geluidsschermen langs de Persant Snoepweg vallen buiten de projectscope.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 schetst de rijke historie van de Kerkwijk. Hoofdstuk 3 geeft de context en inventarisatie weer. Hoofdstuk 4 beschrijft de uitgangspunten en aandachtspunten voor het ontwerp. Hoofdstuk 5 laat beelden uit de buurt zien. Hoofdstuk 6 laat de visie op de Kerkwijk zien. Hoofdstuk 7 toont het ontwerp.

Groeten uit de Kerkwijk

Leiderdorp. Berkenkade

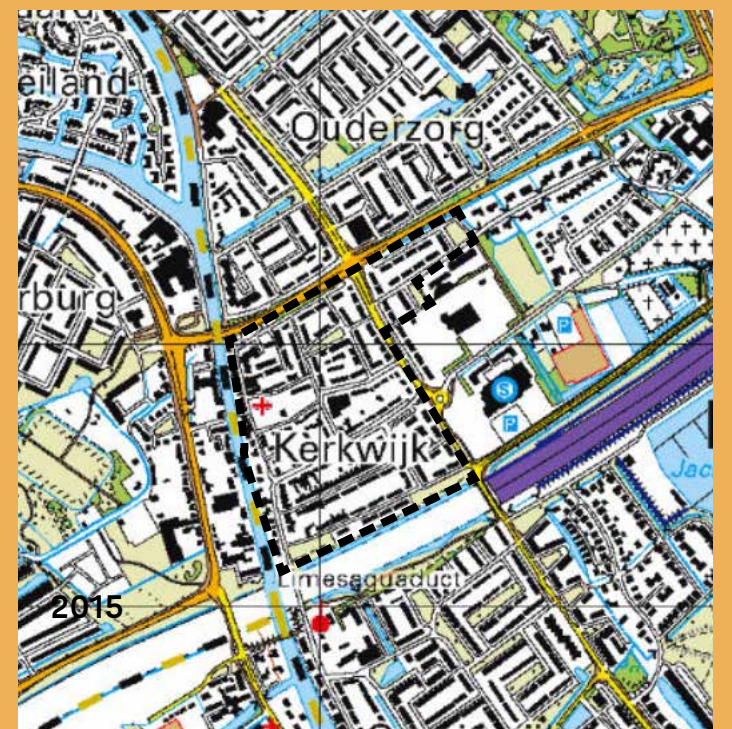
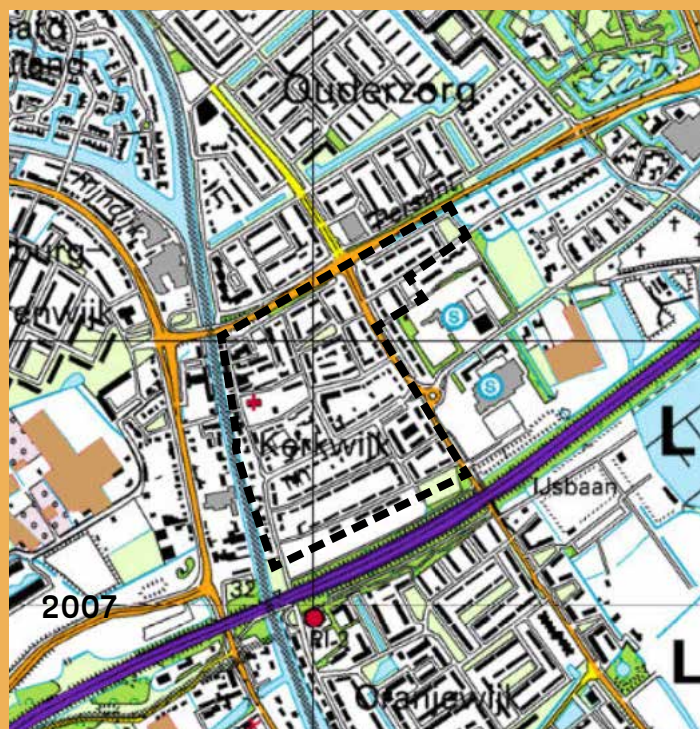
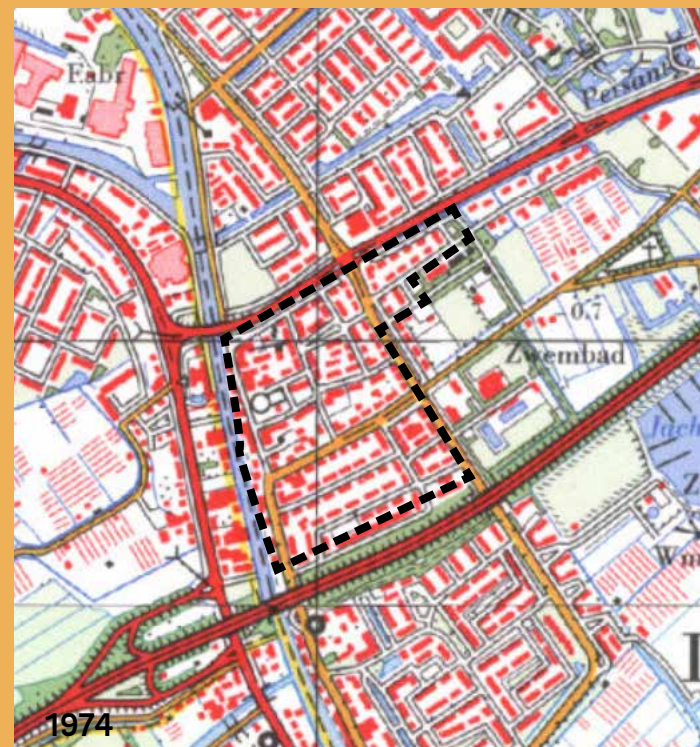
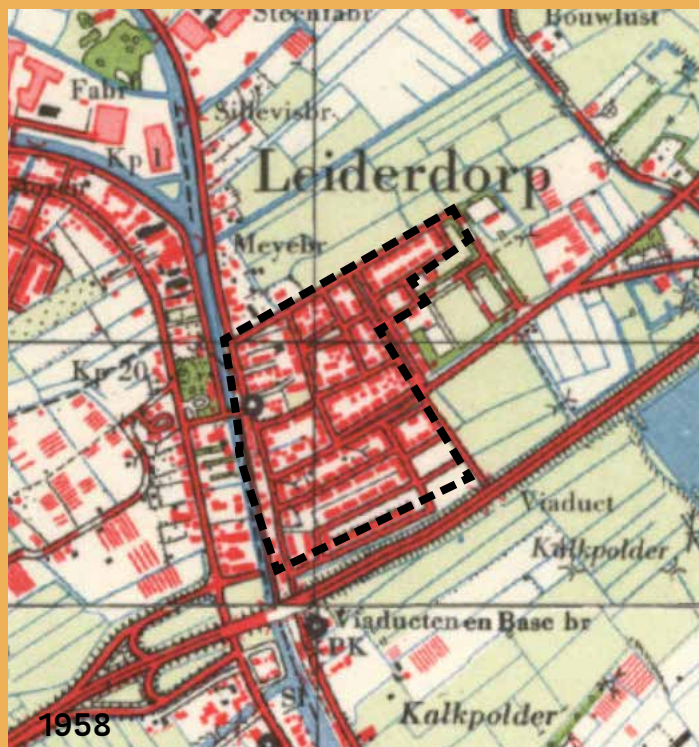
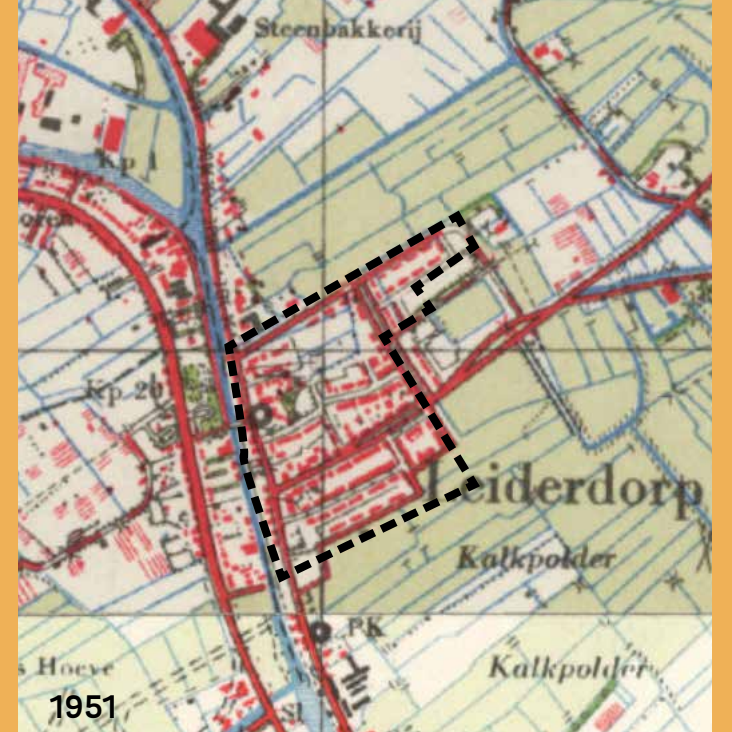
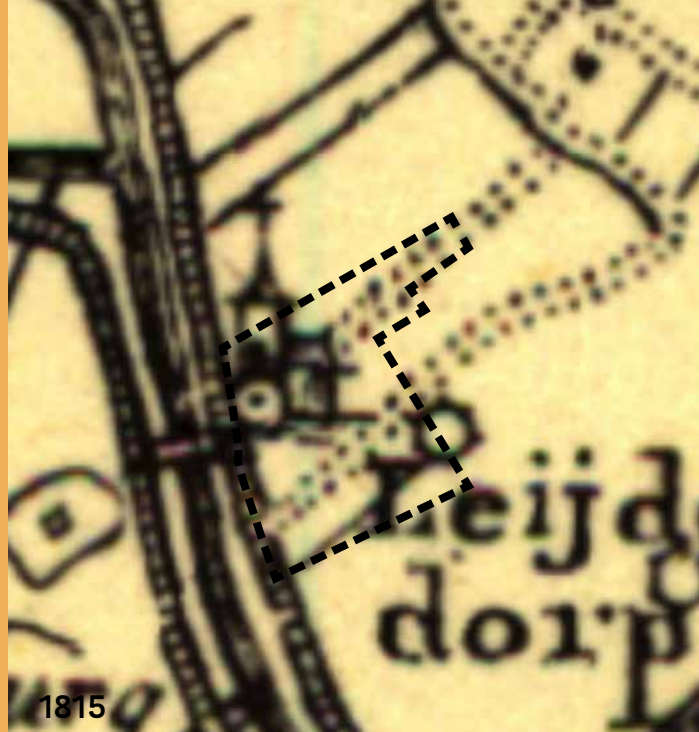
Leiderdorp. Koningstraat

Leiderdorp. Acacialaan

Leiderdorp. Acacialaan

02 | Historische achtergrond

2.1 Ontstaansgeschiedenis

Tekst: Claudia Thunnissen. Bron: o.a. Canon van Leiderdorp, 2010.

Leiderdorp wordt al lange tijd bewoond. De vroegste nederzettingen, van enkele boerderijen, dateren uit de IJzertijd (800 tot 12 voor Chr.). In de vroege middeleeuwen ontstaat op de oeverwal langs de Oude Rijn, tussen de Kom van Aaiweg en de A4, de nederzetting Leithon. Het is een agrarisch dorpje met ambachtslieden, handelsactiviteiten en een haven, de voorloper van het huidige Leiderdorp (een deel van het Samsomveld is rijksmonument). In dezelfde periode beginnen boeren het veenrijke land te ontginnen, met kleine dijkes en sloten voor de afwatering. De Boterhuispolder is zo'n vroege ontginning, naar de onregelmatige stukjes land blokverkaveling genoemd.

De 11de eeuw is de start van de Grote Ontginning. Kolonisten sluiten overeenkomsten met de graaf van Holland of de bisschop van Utrecht. In ruil voor het ontginnen van een stuk land, krijgen ze grond in eigendom en worden ze vrije boer. Vanaf de rivier maken de pioniers systematisch lange smalle, evenwijdige kavels grond geschikt voor akkerbouw door er sloten langs te graven. Aan de kop komt de boerderij te staan. Deze slagen- of strekverkaveling is perfect bewaard gebleven in de Achthovenerpolder.

In 1122 wordt de Rijn afgedamd bij Wijk bij Duurstede, zodat er een einde komt aan de overstroming en het wisselende verloop van de Rijn. Omdat de Oude Rijn bij Katwijk verzandt ontstaan toch afwateringsproblemen. Om deze reden worden in de twaalfde eeuw de Does en de Zijl (door)gegraven die het overvloedige water afvoeren. Dit biedt de voorwaarde voor een verdere groei van de agrarische bedrijvigheid. Door de ontwatering klinken de hoge veenkussens in, zodat er dijken nodig zijn om het ontgonnen land tegen overstromingen te beschermen, zoals de Ruigekade langs de polder Achthoven en de Ommedijk (waarvan de oorsprong al dateert uit de vroege middeleeuwen), nu de loop van de Hoogmadese- en Oudhoogmadeseweg in de Kerkwijk.

In de middeleeuwen begint de exploitatie van de kleinrijke oeverwallen langs de Rijn. Steenbakkerijen verwerken de klei tot bakstenen en later ook dakpannen. Leiderdorp blijft lange tijd een agrarisch dorp met een boerderijenlint langs de Rijn en de Ommedijk. Er ontstaan gaandeweg twee bebouwingsconcentraties langs de rivier: een rond de middeleeuwse kerk in het 'Kerkbon' en een rond de Does in het 'Doesbon'. De dorpskern bij de kerk wordt in 1492 verbonden met Zoeterwoude-Rijndijk door de bouw van een brug ter hoogte van de Bruggestraat. Tijdens het Beleg van Leiden (1573-1574) wordt de Kerkwijk omgebouwd tot het hoofdkwartier van de Spanjaarden: de Schans van Valdez. Bij het Ontzet in 1574 steken de Spanjaarden de Kerkwijk in brand en vernielen ze de brug. Ook de middeleeuwse kerk wordt verwoest.

De wederopbouw gaat moeilijk. Als de stad Leiden in 1582 ambachtsheer en daarmee eigenaar van Leiderdorp wordt, worden de eerdere bepalingen t.o.v. het buitengebied, zoals de Order op de buitennering (1531) nog eens aangezet. Binnen 500 roeden van de stad mogen alleen boerderijen worden gebouwd, en binnen 800 roeden (ca. 3 km.) is nering verboden, evenals tapperijen. Leiden wil geen accijns op drank mislopen. Waarschijnlijk is Bruggestraat 1 het eerste huis, dat als boerderij in de Kerkwijk wordt herbouwd. De - vanwege de Reformatie protestantse - kerk wordt pas in 1620-1622 herbouwd, min of meer op de fundamenten van de verwoeste middeleeuwse katholieke kerk.

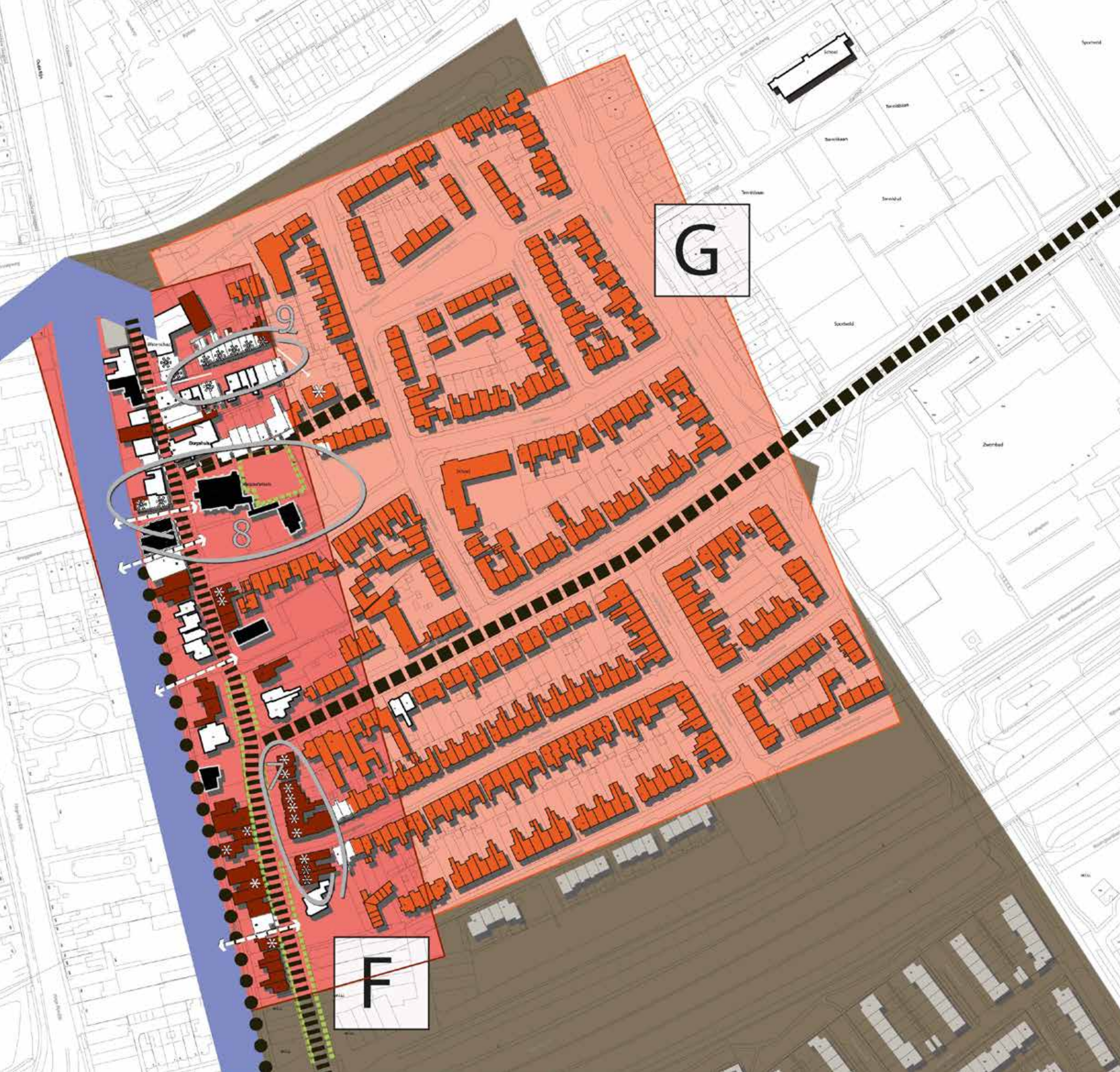
Een belangrijke ontwikkeling is de aanleg van het Jaagpad tussen Leiden en Utrecht, voltooid in 1664. Met de trekschuit kan er comfortabel en volgens tijdschema worden gereisd. Twee jaar later wordt opnieuw een brug bij de Bruggestraat gebouwd over de Oude Rijn. Hier wordt ook tol geheven door Leiden. Bruggestraat 1 is inmiddels herberg geworden.

Bij de Bataafse omwenteling in 1795 worden oude privileges afgeschaft en ambachten zoals Leiderdorp opgeheven. De dorpingen mogen voortaan hun eigen bestuur kiezen. Leiderdorp wordt een zelfstandige gemeente. In 1868 verhuist het gemeentebestuur van een paar kamers (Regthuis) in een herberg naast de Does naar een nieuw gemeentehuis in de Kerkwijk.

De bebouwing is voor WO II nog vooral gericht op de Oude Rijn. Het eerste zijstraatje in het Doeskwartier is uit 1609. In de Kerkwijk zijn er het Tielemanslaantje, later Berkenkade en de Middenstraat (1904), later Dr. Van Rhijnstraat. Tussen Doeswijk en Kerkwijk blijft er lang sprake van een lint van verspreid gelegen bebouwing, met steen- en pannembakkerijen en kalkovens ertussen. Langs dat lint groeien de twee dorpskernen pas in de 20ste eeuw naar elkaar toe. Al vóór de Tweede Wereldoorlog vindt er in Leiderdorp - hoewel in geringe mate - planmatige volkswoningbouw plaats, onder meer in de Doeslaan en het Van Leeuwenpark in de Kerkwijk; in de jaren 1930 gevolgd door woningbouw in het Zijlkwartier, het Patrimoniumpark in Achthoven, en in de Kerkwijk.

De emigratie van de veehouder Willem Koning Wzn. (boerderij westelijke hoek Hoogmadeseweg) eind jaren 1920 vormt het startsein van de uitbreiding van de Kerkwijk. Op zijn weilanden worden vanaf de jaren 1930 straten aangelegd (Koningstraat) en huizen opgetrokken. Vooral langs de Zijl en op het Waardeiland ontwikkelt zich industrie. Er is een emigratiegolf van boeren en tuinders in de jaren 1950. Op hun voormalige land in de polders tussen de Does en de Zijl, rond en ten noorden van de Kerkwijk, verrijzen in de jaren 1950 en 1960 hele wijken.

De vele winkeltjes in het Doeskwartier en de Kerkwijk sluiten vanaf de jaren 1960 een voor een hun deuren sluiten vanwege de concurrentie van winkelgalerijen en supermarkten in het 'nieuwe dorp'. Het vervoer over water neemt af, terwijl de verkeersdrukte toeneemt. Auto's en vrachtverkeer wurmen zich door de Hoofdstraat via de Bruggestraat naar de andere kant van de Rijn. In 1963 volgt dan ook de aanleg van de Persant Snoepweg met een nieuwe brug (Leiderdorpsebrug, bijgenaamd Stierenbrug) over de rivier. Een infrastructuur die het dorp letterlijk in tweeën splitst is de rijksweg A4, die in delen wordt opgeleverd, Leiderdorp in 1960. Inmiddels ligt deze sinds de jaren 2012 in een open tunnelbak tussen Kerkwijk en Oranjewijk. Via het Limes-aquaduct raast het verkeer onder de Rijn door. Sinds de verdiepte aanleg van de A4 zijn er geen grote veranderingen meer in de Kerkwijk geweest.

VERKLARING

Cultuurhistorisch waardevolle structuren:

- Oude Rijn
- Haakse waterstructuren: watergang Mauritssingel & Does
- Jaagpad
- Hoofdstraat
- Dwarsverbingen: Kerklaan, Ommedijk, Doeslaan, Ruigekade
- Doorkijkjes naar Oude Rijn
- Zicht op cultuurhistorische waardevolle elementen
- Groene begeleiding oude structuur

Cultuurhistorisch waardevolle ensembles:

- A** Achthovenerpolder: openheid en verkavelingsstructuur
- B** Huis ter Doespolder
- C** Boerderijlint Achthoven en Ruigekade
- D** Hoofdstraat Zuid
- E** Doeslaan
- F** Hoofdstraat Noord
- G** Jaren 30 en Jaren 50 uitbreidingen

Cultuurhistorisch waardevolle clusters:

- 1: Doeshof, Pothuishoeve & Ruigekade
- 2: Boerderijen & vrijstaande bebouwing aan open polder
- 3: Hoofdstraat ten oosten van de Does
- 4: Front aan Oude Rijn en de Does
- 5: Hoofdstraat ten westen van de Does
- 6: Bebouwing zuidzijde Doeslaan
- 7: Samenhangend jaren '30 front aan Hoofdstraat
- 8: Bebouwing en groen rond hervormde kerk
- 9: Dr. van Rhijnstraat
- 10: Bebouwingsfront centrale deel Hoofdstraat
- 11: Rondom gereformeerde kerk

Cultuurhistorisch waardevolle objecten

- Rijksmonumenten
- Objecten genoemd in MIP Zuid Holland en / of Cultuurhistorisch onderzoek 2001
- Overige cultuurhistorisch waardevolle objecten
- Muur + glooiing volgens loop slotgracht Kasteel Huis ter Does

2.2 Cultuurhistorische waarden Kerkwijk

Bron: bestemmingsplan Oude Dorp, 2014

Veel bebouwing en veel landschappelijke elementen die een rol hebben gespeeld bij de hiervoor beschreven ontwikkelingsgeschiedenis zijn in de loop der tijd verdwenen. Veel is er echter ook bewaard gebleven. De “cultuurhistorische waardenkaart” (zie pagina links) laat de elementen zien die een uitdrukking vormen van de ontwikkelingsgeschiedenis en die nog herkenbaar zijn in het huidige ruimtelijke beeld van de Kerkwijk. Deze kaart maakt een onderscheid in structuren, ensembles, clusters en objecten.

Structuren

De Oude Rijn zelf is de meest bepalende structuur voor de ontwikkeling van het gebied geweest en is nog steeds aanwezig en herkenbaar in de ruimtelijke structuur. Ook het evenwijdig daaraan gelegen Jaagpad uit 1664 is nog voor een groot deel aanwezig. De Hoofdstraat wordt door een bebouwingsstrook van het Jaagpad en de Oude Rijn gescheiden en vormt de derde hoofdstructuur die de richting van de Oude Rijn heeft. De Hoofdstraat vormt een ononderbroken doorgaande ruimtelijke structuur.

Ook is er nog een aantal historische structuren haaks op de Oude Rijn aanwezig, zowel in de vorm van wegen als van watergangen. Dit zijn de Kerklaan en de Hoogmadeseweg. De Hoogmadeseweg valt wat betreft de ligging ongeveer samen met de oude Ommedijk, maar historisch elementen van die Ommedijk zijn niet meer herkenbaar; wel is het karakter te beleven in de Oude Hoogmadeseweg. De Hoogmadeseweg is daarom als structuur wel waardevol en belangrijk om te behouden, maar het huidige ruimtelijk beeld vertoont geen cultuurhistorische waarde. Naast de grotere haakse structuren vormen tal van kleine doorsteekjes en doorzichtjes tussen Hoofdstraat en Oude Rijn waardevolle elementen die voor de beleefbaarheid van de rivier vanaf de straat zorgen.

Ensembles

Ensemble F: Hoofdstraat Noord

Dit ensemble is het meest stedelijke deel van Leiderdorp. De bebouwing bevindt zich aan weerszijden van de Hoofdstraat, met de markante hervormde kerk als beeldbepalend stedelijk accent. Het Jaagpad loopt niet over de volledige lengte van het ensemble door; maar wordt halverwege onderbroken. Een groot deel van de Hoofdstraat wordt begeleid door groen in de vorm van gekandelaberde linden. Diverse openbare smalle doorsteken naar de Oude Rijn zorgen weer voor de beleefbaarheid van de rivier vanaf de Hoofdstraat. Het bebouwingsbeeld in dit ensemble is weer zeer wisselend. Met name de bebouwingswand aan de rivierzijde van de Hoofdstraat bestaat uit individueel herkenbare historische panden die variëren wat betreft beukmaat, kapvorm, kaprichting, goot- en nokhoogte en materiaalgebruik. De andere zijde van de Hoofdstraat bevat relatief meer uniforme bebouwing en langskappen. Het gebied rond de kerk bevat de meeste historisch waardevolle bebouwing en is tevens het meest dichtbebouwde gebied. In het deel nabij de snelweg is er meer afwisseling met recentere panden.

- cluster 7: jaren ’30 front aan Hoofdstraat

Er zijn drie clusters onderscheiden in dit ensemble. Ten eerste een front van jaren ’30 bebouwing aan de zuidzijde van het ensemble. Deze panden staan op afstand van de straat gepositioneerd, zijn in onderlinge samenhang vormgegeven en hebben een statige uitstraling. Het groen in de straat en in de tuinen draagt bij aan het beeld.

- cluster 8: bebouwing en groen rond hervormde kerk

Het gebied direct rond de kerk is ook een onderscheidend cluster. Diverse monumentale panden uit de 18e/19e eeuw vormen in combinatie met het groen rond kerk en kerkhof, en met de smalle Kerklaan een fraai beeld waar de historie voelbaar is.

- cluster 9: Dr. Van Rhijnstraat

Het derde cluster in dit ensemble is de Dr. Van Rhijnstraat. Deze smalle maar groene straat wordt aan weerszijden begeleid door kleine arbeiderswoningen uit de 19e eeuw en begin 20e eeuw.

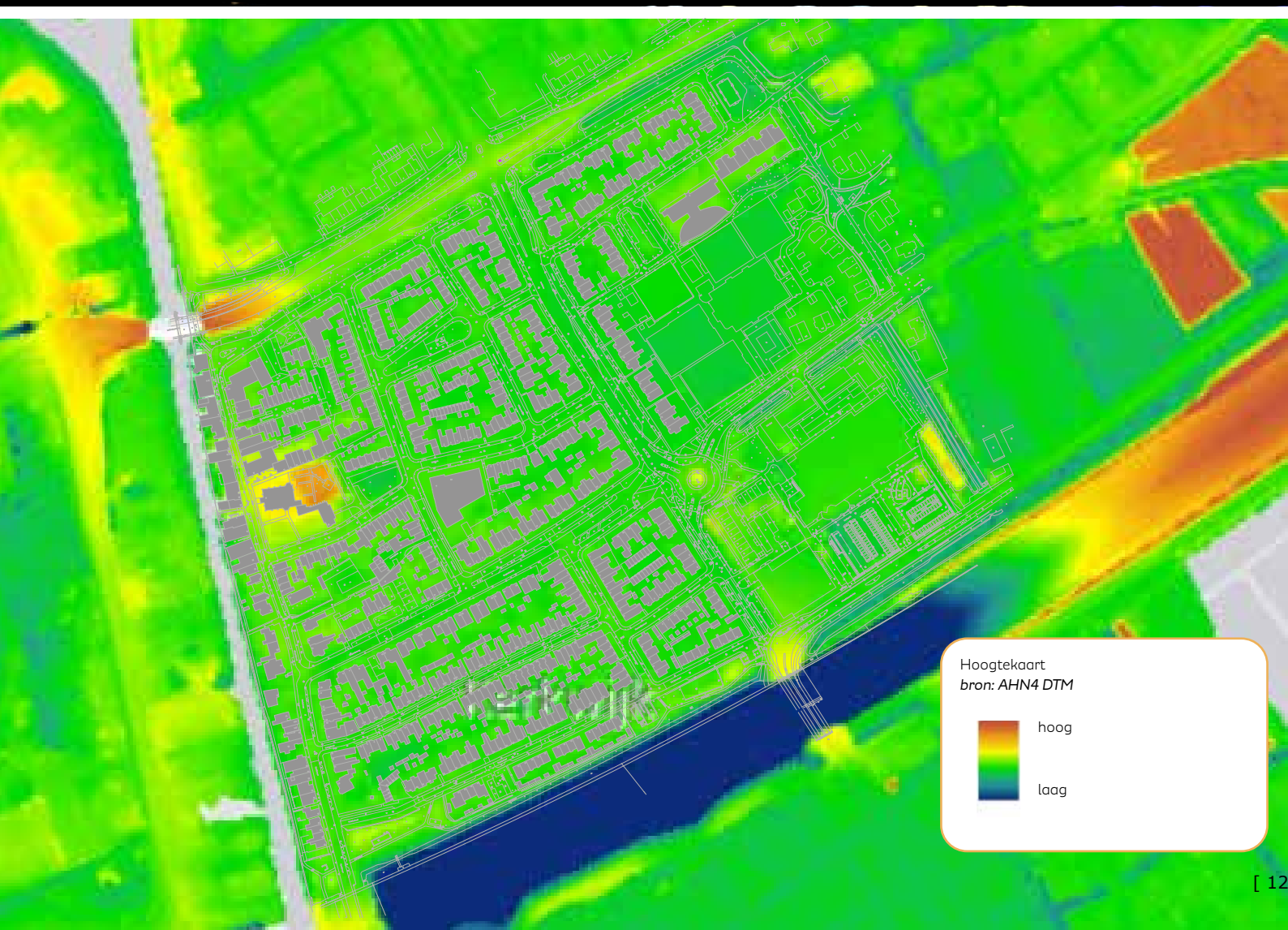
Ensemble G: Jaren 30 en jaren 50 uitbreiding

Het andere ensemble dat is aangewezen op de cultuurhistorische waardenkaart is de uitbreidingswijk direct achter het hiervoor beschreven ensemble “Hoofdstraat Noord”. Dit zijn de eerste grote uitbreidingen van Leiderdorp. Het zuidelijke deel dateert uit de jaren ’30 en het noordelijke deel uit de jaren ’50. De uitbreidingen zijn typerend voor die perioden en daardoor cultuurhistorisch waardevol. Het jaren ’30 deel is vooral waardevol door de combinatie van groene straten met robuuste rijwoningen met oranje daken, daklijsten, erkers en kapverdraaiingen. Het jaren ’50 deel is ook waardevol wat betreft de stedenbouwkundige structuur van groene door bebouwing omsloten ruimten. Specifieke bijzondere elementen in dit ensemble zijn de Nederlands Hervormde School uit 1933 (inmiddels helaas gesloopt), het dubbele woonhuis aan de Hoogmadeseweg uit 1927 en het fraaie huis met torentje uit de 18e eeuw aan de Kerklaan. Het ensemble als geheel is waardevol door de uniforme bouwstijl in combinatie met het groen, er zijn geen specifieke clusters onderscheiden.

Overzicht cultuurhistorische waardevolle objecten

Bron: bijlage bij bestemmingsplan en www.leiderdorp.nl

- *Bruggestraat 1 (Rijksmonument)*
- *Bruggestraat 2*
- *Dr van Rhijnstraat 2-4*
- *Dr van Rhijnstraat 6-8*
- *Dr van Rhijnstraat 10 (Gemeentelijk monument)*
- *Dr van Rhijnstraat 12-14*
- *Dr van Rhijnstraat 1-19*
- *Eikenlaan 25 (Rijksmonument)*
- *Hoofdstraat 1-3 (Gemeentelijk monument)*
- *Hoofdstraat 2 (Gemeentelijk monument)*
- *Hoofdstraat 6 (Gemeentelijk monument)*
- *Hoofdstraat 7-9*
- *Hoofdstraat 8 (Rijksmonument)*
- *Hoofdstraat 10*
- *Hoofdstraat 14*
- *Hoofdstraat 19 (Rijksmonument)*
- *Hoofdstraat 20*
- *Hoofdstraat 21-23*
- *Hoofdstraat 22*
- *Hoofdstraat 24 (Rijksmonument)*
- *Hoofdstraat 31 (Rijksmonument)*
- *Hoofdstraat 32*
- *Hoofdstraat 34 (Gemeentelijk monument)*
- *Hoofdstraat 35-37*
- *Hoofdstraat 36*
- *Hoofdstraat 38 (Gemeentelijk monument)*
- *Hoofdstraat 39-41*
- *Hoofdstraat 40 (Gemeentelijk monument)*
- *Hoofdstraat 42 (Rijksmonument)*
- *Hoofdstraat 43-51*
- *Hoofdstraat 50*
- *Hoofdstraat 53-57*
- *Hoofdstraat 54*
- *Hoofdstraat 59 (Gemeentelijk monument)*
- *Hoofdstraat 62*
- *Hoogmadeseweg 14-16 (Gemeentelijk monument)*
- *Kerkhof aan Eikenlaan/Kerklaan (Gemeentelijk monument)*
- *Kerklaan 4-5*
- *Kerklaan 12 (Rijksmonument)*
- *Kerklaan 13-14 (Gemeentelijk monument)*
- *Kom van Aaiweg 2 (Gemeentelijk monument)*

03 | Context en inventarisatie

Dit hoofdstuk laat middels kaartbeelden en tekst een overzicht zien van de huidige structuren, functies en wijkpartners in het plangebied.

3.1 Bebouwing

De historische achtergrond en de cultuurhistorische waarden van de bebouwing in de Kerkwijk zijn in het vorige hoofdstuk uitvoerig beschreven.

De kaart met het bouwjaar van de panden laat zien dat er op kleine schaal sloopnieuwbouw heeft plaatsgevonden. In 1979 zijn op de plek van het vroegere Van Leeuwenpark door de gemeente en algemene woningbouwvereniging nieuwe woningen gebouwd. Deze woningen worden nu beheerd door Rijnhart wonen. De Nederlands Hervormde School uit 1933 heeft plaatsgemaakt voor kindcentrum De Brink. In de Hoofdstraat en nabij de kerk zijn een aantal panden gesloopt en nieuw gebouwd. Verder zijn er garageboxen vernieuwd.

De gemiddelde WOZ-waarde voor de gehele wijk (is groter dan het plangebied) is € 450.000. Van de woningen zijn 87% koopwoningen, 10% woningen zijn in bezit van een corporatie en 3% van de woningen word op een andere wijze verhuurd. 94% van de woningen is een eengezinswoning.

3.2 Groen

De buurt kent vrij weinig openbaar groen. Vooral de bomen en de groene voortuinen geven de wijk het groene beeld. Langs de A4 en de Persant Snoepweg liggen langgerekte groenstructuren. Het Burgemeester Brugplein, het gebied nabij de Schapenrustweg en het gebied rondom de kerk en de begraafplaats zijn de groene plekken in de wijk. Sommige bewoners hebben een boomspiegel geadopteerd. De beplantingen in de wijk bestaan uit bomen, bosplantsoen, gras en heesters.

In de wijk zijn veel bomen aanwezig. De aantallen en levensverwachting zijn opgenomen in het Groenplan. Er staan geen monumentale bomen in de wijk (*bron: Landelijk register Monumentale bomen*).

3.3 Water

Bron: Advies grondwaterregulatie Kerkwijk, Leiderdorp november 2022

De wijk kent drie peilgebieden. In het plangebied liggen drie waterlichamen: de Oude Rijn, de watergang aan de Berkenkade en de watergang langs de A4. De Oude Rijn heeft een boezempeil van NAP -0,61 m. De watergang langs de A4 maakt onderdeel uit van de Kalkpolder en heeft een streefpeil NAP -1,24 m. Op de luchtfoto van 1962 (bladzijde 4) is te zien dat de watergang aan de Berkenkade (boezempeil NAP -0,61) eerder doorliep tot de Kastanjelaan. In 1963

is een deel van deze watergang is gedempt om de aanleg van de Persant Snoepweg mogelijk te maken. In het plangebied zijn geen civiele kunstwerken aanwezig.

3.4 Grondwater

Bron: Advies grondwaterregulatie Kerkwijk, Leiderdorp november 2022

Er liggen drie peilbuizen in de wijk: op het Burgemeester Brugplein, aan de Hoogmadeseweg en Kom van Aaiweg.

- representatief hoge grondwaterstand: -0,64/-0.63/-0.62 m NAP
- gemiddelde grondwaterstand: -1.02/-0.96/-0.79 m NAP
- representatief lage grondwaterstand:-1,49/-1,34/-1.04 m NAP

Op basis van de meetgegevens van deze peilbuizen ligt de gemiddelde grondwaterstand in het projectgebied ruim onder boezempeil. Het uitzakken van de grondwaterstand tot onder oppervlaktewaterpeil kan vermoedelijk worden verklaard door de drainerende werking van de huidige lekke riolen en wegzijging richting de omliggende polders. Gedurende natte perioden stijgt de grondwaterstand tot circa oppervlaktewaterpeil.

3.5 Bodem en archeologie

Bron: Advies grondwaterregulatie Kerkwijk, Leiderdorp november 2022

De ondiepe bodemopbouw (2,50 m-mv) bestaat uit (kleig) zand en klei. Er is een hoge treffkans op archeologische objecten en structuren (*bron: bestemmingsplan Oude Dorp, 2014*).

Ter hoogte van Berkenkade 4-6 onder het plantsoen liggen de restanten van een reinwaterkelder. Nadat deze uit functie ging is de kelder in 1963 tijdens de Koude Oorlog ingericht als noodbestuurspost. De kelder is in 1984 deels gesloopt (*bron: Claudia Thunissen en Leids Dagblad 21 januari 2020*).

Ter hoogte van Bruggestraat 1 ligt een gemetseld tongewelf. In 1968/1969 is het nieuwe riool hier dwars doorheen geslagen. Breedte circa 2 meter. Onderkant waarschijnlijk op 2 meter diepte (*bron: Claudia Thunissen en Gé van Aken, destijds opzichter gemeentewerken*).

3.6 Hoogteligging

Het maaiveldniveau in de wijk varieert tussen de NAP 1 m tot circa NAP -0,20 m. De hoogste maaiveldniveaus liggen rondom de kerk en het kerkhof.

3.7 Verkeer

Autoverkeer

Ten zuiden van de wijk ligt de snelweg A4. Deze weg heeft geen directe verbinding met de wijk, maar is wel ruimtelijk aanwezig. De wijk wordt ontsloten via de Acacialaan en de Ericalaan (30km/uur). In de wijk geldt een snelheidsregime van 30 km/uur. Sommige straten kennen éénrichtingsverkeer.

Openbaar vervoer

Aan de Acacialaan en Hoge Rijndijk (buiten plangebied) liggen de bushaltes voor de wijk.

Fietsverkeer

De Hoofdstraat is onderdeel van een doorfietsroute, evenals de Acacialaan en de Ericalaan. De Hoogmadeseweg is een lokale fietsroute.

Wandelaars

Het Jaagpad langs de Oude Rijn en de Hoofdstraat is onderdeel van een recreatieve voetgangersroute en een Lange Afstand Wandelpad. De gebieden rondom de scholen zijn aangemerkt als utilitaire voetgangerszone. Hier gelden specifieke inrichtingseisen.

3.8 Parkeren en laadpalen voor elektrische auto's

Het parkeren vindt veelal plaats in de openbare ruimte. In de wijk zijn een aantal laadpalen voor elektrische auto's aanwezig. Bewoners kunnen een laadpaal aanvragen.

3.9 Riolering

In de buurt ligt een gemengd rioolstelsel. Het hemelwater van verharding en daken wordt momenteel via het gemengde riool afgevoerd naar de rioolwaterzuivering. Het riool en de huisaansluitingen worden tot aan de erfgrens vervangen. Het riool heeft 4 overstorten op het boezemwater.

3.10 Overige kabels en leidingen

In de buurt liggen kabels en leidingen van verschillende aanbieders. In paragraaf 4.10 zijn de verschillende aanbieders en de verwachte werkzaamheden aangegeven.

3.11 Afvalinzameling

Het afval wordt via minicontainers opgehaald. Aan de Berkenkade staan een glas- en een papiercontainer (halfverdiept). In de huidige situatie is de rijweg in sommige straten heel krap voor de vuilniswa-

gen. Om de week wordt op maandag het restafval opgehaald. De andere week wordt het gft-afval opgehaald. Eén keer per maand wordt op dinsdag het oudpapier opgehaald.

3.12 Verlichting

In de huidige situatie staan er 159 lichtmasten in het plangebied.

- 41 authentieke masten;
- 118 reguliere masten met 123 armaturen (sommige met dubbele armatuur).

3.13 Spelen

Bron: actualisatie speelruimteplan 2013-2018

In de wijk is aanwezig:

- één centrale speelplek (voetbalveld)
- twee hulpplekken spelen (speelplek 0-11 jaar)
- één hulpplek bewegen (pannaveld)

Het pannaveld, de tafeltennistafel en de jeux-des-boulesbaan zijn zijn met de komst van de A4 aangelegd door Rijkswaterstaat en Buurtactief. De gemeente onderhoudt het pannaveld en de tafeltennistafel. Buuractief onderhoudt de jeux-des-boulesbaan.

3.14 Straatmeubilair

In het plangebied zijn 11 bankjes aanwezig. Deze staan voornamelijk bij de speelplekken. Er staan 291 paaltjes en 4 afvalbakken.

3.15 Kunst en monumenten

In de Kerkwijk zijn vele objecten, kunstwerken en vervlogen verhalen aanwezig. Voor meer informatie over de kunstwerken, zie het boekje Leiderdorp Kunst op straat (verkrijgbaar bij Leiderdorps Museum). In de bijlage is een overzicht opgenomen van de meest interessante objecten en verhalen uit de Kerkwijk.

3.16 Hondenplezier

Er geldt een opruimplicht in de gehele wijk. Honden dienen aangelijnd te zijn. In de wijk zijn geen hondenlosloopzones.

3.17 Biodiversiteit

In 2017 is het Natuurmeetnet Leiderdorp gestart. Het plangebied kent drie telpunten voor vleermuizen en twee telpunten voor vogels. In het plangebied zijn gezien: mus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis.

Waterstructuur
Bron: Afkoppelplan Kerkwijk januari 2022

- Oude Rijn -0,61 m NAP
- Berkenkade -0,61 m NAP
- watergang A4 -1,24m NAP
- peilgebied Kalkpolder -1,02m NAP
- peilgebied Kalkpolder -1,24m NAP
- peilgebied Boezem -0,61m NAP

Autowegen
bron: Mobiliteitsvisie

- stroomweg (100 km/u)
- gebiedsontsluitingsweg (50 km/u)
- wijkweg (30 km/u)
- overige wegen zijn erttoegangsweg (30km/uur)

Voetganger- en fietsroutes
bron: Mobiliteitsvisie

- recreatieve voetgangersroute
- utilitaire voetgangerszone
- doorfietsroute
- lokale fietsroute

OV netwerk
bron: Mobiliteitsvisie

- OV-routes

3.18 Klimaat effecten

Hemelwateroverlast

De hemelwateroverlastkaarten laten zien dat er wateroverlast ontstaat bij een hevige bui. Tegen de meeste panden zal, zonder maatregelen, minimaal 5cm water tegen de voor- of achtergevel staan. Dit kan schade geven. Zodra het water meer dan 5 cm hoog tegen de gevel staat, is de kans groot dat het water ook de drempel overgaat en het pand binnen stroomt. In de tuinen en op straat kan ook water blijven staan, dit geeft veelal minder schade. Calamiteitenverkeer heeft, ook zonder maatregelen, toegang tot de straten.

De kans op een bui van 70 of 90 mm binnen één uur heeft nu een herhalingstijd van 500 jaar (bron: Nieuw neerslagstatistieken voor korte tijdsduren, STOWA, 2018). Dat kan dus ook morgen zijn. Op 28 juni 2011 viel bijvoorbeeld op het KNMI-station Herwijnen in ruim een uur 94 mm neerslag. De verwachting is dat in 2050 de herhalingstijd voor 70mm bui in één uur 100 jaar is en voor een 90mm bui in één uur 250 jaar.

Overstromingsrisico

Bron: www.overstroomik.nl

Door het relatief hoge peil ten opzichte van NAP is de kans op overstroming vanuit de rivieren of zee klein. De Kerkwijk blijft droog, maar verderop kan er wel hoogwater zijn, waardoor er waarschijnlijk geen voorzieningen (gas, elektriciteit, drinkwater) zijn.

Hitte

De kaart geeft het jaargemiddelde stedelijk hitte-eiland effect weer, uiterekend op basis van de bevolkingsdichtheid en de windsnelheid. Op de kaart is de invloed van grote bomen en groenstroken goed zichtbaar. Deze plekken zijn beduidend koeler dan plekken met veel verharding en zonder of met alleen kleine bomen. Ook de achtertuinen warmen flink op tijdens hete dagen. Door de bebouwingsstructuur is de windsnelheid hier vaak laag en door de verharding en zwart bitumen daken van de schuurtjes warmen deze gebieden op en blijft de warmte hangen.

Zettingsgevoeligheid

Van oudsher werd er gebouwd op plekken met een stevige ondergrond van zand. De eerste bebouwing aan de Hoofdstraat is gelegen op de zandige oeverwal van de Oude Rijn. De kans op zetting is hier laag. Met de uitbreiding in de polder werd er gebouwd op wat meer zettingsgevoelig gebied met kans op lokale zetting. Op basis van de ouderdom van de bebouwing zijn mogelijk houten paalfunderingen aanwezig. Deze zijn gevoelig voor droogstand als gevolg van te lage grondwaterstanden. Er zijn op staal gefundeerde woningen aanwezig. Deze panden zijn gevoelig voor zettingen van ondiepe veen-/kleilaagen als gevolg van te lage grondwaterstanden. Er zijn geen funderingsgegevens bekend. De fundering van de gebouwen wordt nader onderzocht. Bron: Advies grondwaterregulatie Kerkwijk, Leiderdorp november 2022

3.19 Wijkpartners

In de wijk zijn verschillende partners aanwezig:

- Bewoners
- Dorpskerk
- Gemeentelijke beheerder begraafplaats
- Trefpunt
- Kindcentrum
- Koningin Julianaschool
- Muziekschool
- Danscentrum
- Ondernemers (bloemenwinkel, cafés, slager, restaurants, advocaat, accountant, tandarts)
- Woningcorporatie Rijnhart wonen
- Wijkagent
- Buurtactief
- Tennisvereniging L.T.C. de Munnik
- De Vrienden van het Oude Dorp
- Diaconie (o.a. actief in de Dorpskerk)
- Incluzio
- Buurtactief

3.20 Data over de bewoners Kerkwijk

Bron: www.allecijfers.nl

Van de bewoners is de wijk is de volgende data beschikbaar. Deze data betreft de gehele Kerkwijk (ook gedeelten buiten het plangebied), maar geven een eerste indruk.

- 2030 inwoners in de Kerkwijk.
- stemgedrag: - VVD 229 stemmen
- PvdA met Groen Links 218 stemmen
- D66 198 stemmen
- Lokale Partij Leiderdorp 196 stemmen
- CDA 112 stemmen
- CU met SGP 36 stemmen
- gemiddeld bruto jaarinkomen per inwoner €34.300
- leeftijd: - 0-15 jaar 435 mensen
- 15-25 jaar 225 mensen
- 25-25 jaar 440 mensen
- 45-65 jaar 580 mensen
- 65+ jaar 350 mensen
- opleidingsniveau inwoners (15-75 jaar): - hoog 52,7%
- middelbaar 29,8%
- laag 17,6%

3.21 Gezondheid

Bron: www.allecijfers.nl

- goede gezondheid leeftijd 18-65 jaar: 89%
- goede gezondheid leeftijd 65+: 74%

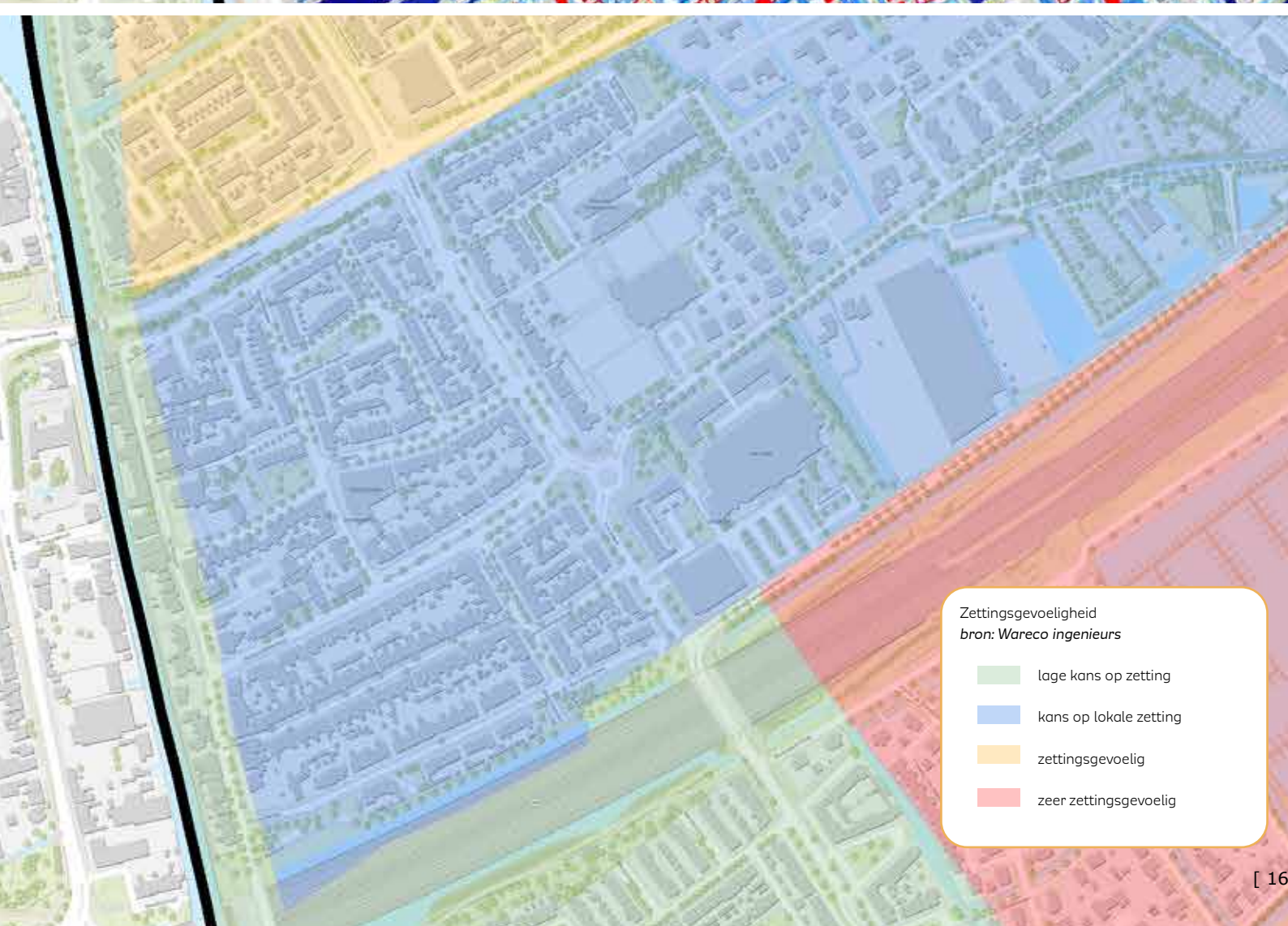
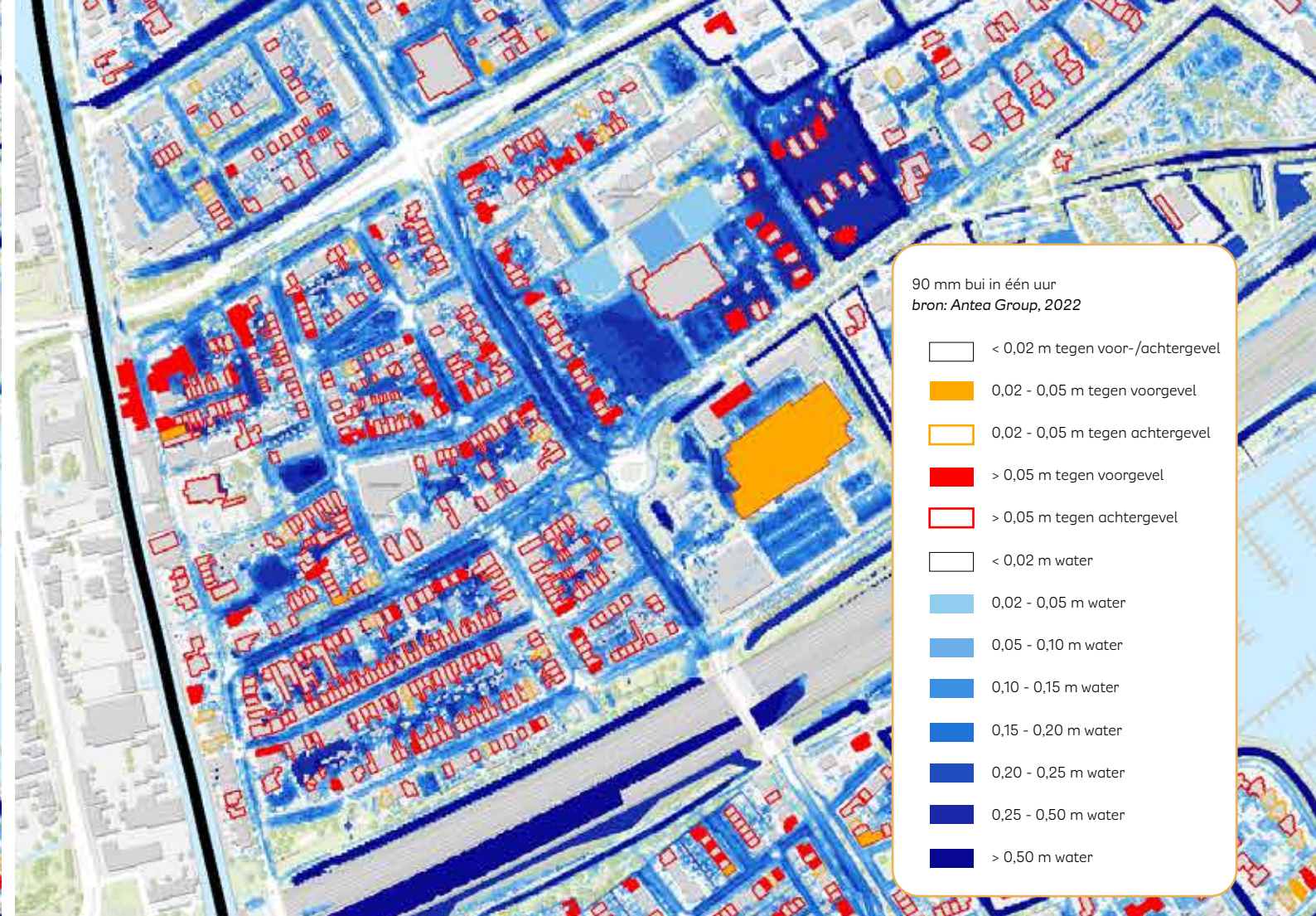
De meeste bewoners in de Kerkwijk leven in goede gezondheid, maar ook veel mensen niet.

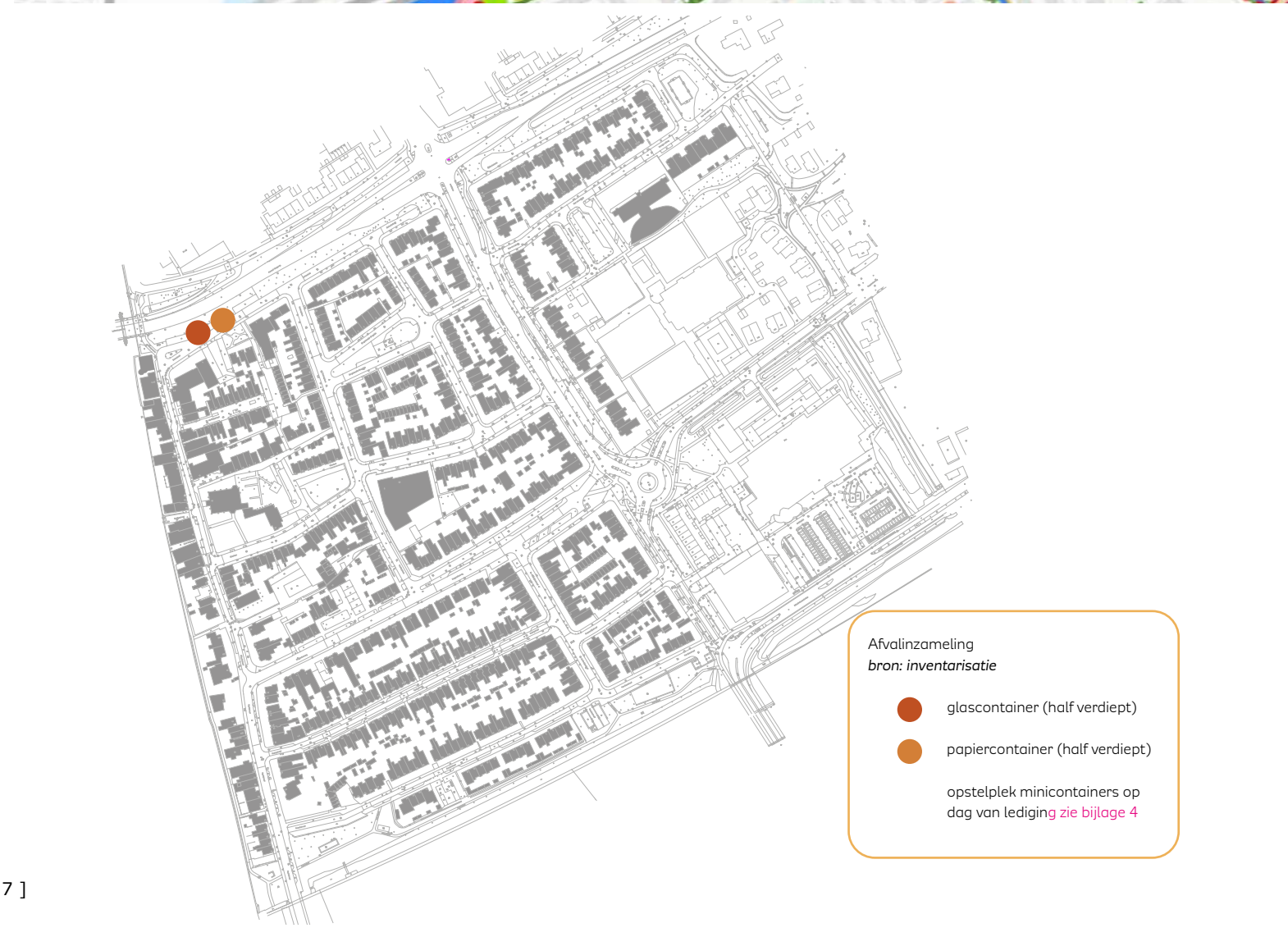
3.22 Leefbaarheid en veiligheid

bron: www.allecijfers.nl

- 2021 > 47 misdrijven door politie vastgelegd
- top 3: fraude, vernieling, ongevallen op weg

Groeten uit de Kerkwijk

04 | Uitgangs- en aandachtspunten voor het ontwerp

Dit hoofdstuk geeft de uitgangs- en aandachtspunten voor het ontwerp weer. Deze punten zijn gebaseerd op het vigerende beleid en de gesprekken met de vakspecialisten van de gemeente.

De volgende documenten en beleidsstukken zijn geïnt inventariseerd en hebben relatie met de Kerkwijk:

- Actualisatie Groenstructuurplan Leiderdorp 2012-2020
- Actualisatie speelruimteplan 2013-2018
- Advies grondwaterregulatie Kerkwijk, november 2022
- Afkoppelplan Kerkwijk januari 2022
- Beheerplan Civiele Kunstwerken Gemeente Leiderdorp 2020-2029
- Beheerplan groen gemeente Leiderdorp 2020-2029
- Beheerplan openbare verlichting 2020-2029
- Beheerplan Reiniging 2020-2029
- Beheerplan Spelen 2020-2029
- Beheerplan straatmeubilair 2020-2029
- Beheerplan Water 2020-2029
- Beheerplan Wegen 2020-2029
- Beheervisie Openbare ruimte Leiderdorp 2014-2024
- Bestemmingsplan Oude Dorp, 2014
- Bomenbeleidsplan 2017 Leiderdorp
- Duurzaamheidsagenda Leiderdorp 2017-2025
- Gladheidsbestrijdingsplan Leiderdorp 2018
- Herinrichting & uitbreiding schoolplein kindcentrum De Brink november 2022
- Integraal waterketenplan (IWKp) Leidse regio 2018
- Integrale visie laadinfrastructuur gemeente Leiderdorp 2021
- Interne opdracht 5-4-2022
- Interne adaptatiestrategie Gemeente Leiderdorp september 2022 (niet vastgesteld)
- Mobiliteitsvisie Bereikbaar en op weg 2019
- Nota Circulatie
- Nota Langzaam Verkeer oktober 2020
- Parkeerbeleidsplan Leiderdorp, 2012

4.1 Bebouwing

Geen bijzonderheden.

4.2 Groen

Bron: overleg 22 november 2022 Carla Rijling en Twahied Nurmohamed

- Bewoners kunnen een boomspiegel adopteren
- Bron: Beheerplan groen gemeente Leiderdorp 2019*
- Beheerkwaliteitsniveau B in de woongebieden en beheerkwaliteit niveau A op de begraafplaats;

Bron: Actualisatie Groenstructuurplan Leiderdorp 2012-2020

In en om het plangebied liggen drie bouwstenen van de Leiderdorpse hoofdgroenstructuur: ribben, bomenrij en wijkpark.

- De ribben vormen samen met de groen/blauwe ruggengraat de basis voor de verbindingszones tussen de centrale parken en wijkparken in de gemeentelijke ecologische hoofdstructuur. De ribben zullen daarom zoveel mogelijk een ecologische inrichting krijgen en op een natuurvriendelijke wijze beheerd worden.
- De Oude Rijn is een belangrijk verbindend element binnen het bebouwde gebied. De rivier is structuurbepalend voor de ruimtelijke opbouw. En vanuit de cultuurhistorie is het een belangrijk onderdeel van de ontstaansgeschiedenis van Leiderdorp. Op de

hoger gelegen oeverwal langs de Oude Rijn ontstond de eerste bewoning. Langs de rivier loopt een Jaagpad. De bomenrij versterkt de beleving van het Jaagpad en de Oude Rijn. *Nb. vanuit waterveiligheid kunnen er geen bomen langs het Jaagpad worden aangeplant. Ook vanuit historisch perspectief zijn bomen ongewenst.*

- De wijkparken zijn (centraal gelegen) groter groenvlakken met vaak verschillende functies, zoals speelplek en ontmoetingsplek. Deze wijkparken zijn ook natuurontwikkelingsgebieden voor de gemeentelijke ecologische hoofdstructuur. Ze hebben goede mogelijkheden voor het ontwikkelen van natuurwaarden van lokale betekenis. Het accent ligt hier op wijziging van het beheer en (her)inrichting, zodat de natuurwaarden vergroot worden.

4.3 Water

- Hemelwaterafvoer laten aansluiten op de kop van de watergang van de Berkenkade voor het verbeteren van de doorstroming van de watergang;

Bron: Startbijeenkomst Kerkwijk herinrichting 8 november 2022

- Het baggeren en vervangen van de oeverbeschoeiing van de watergang aan de Berkenkade is opgenomen in het project.

4.4 Grondwater

Bron: Advies grondwaterregulatie Kerkwijk, Leiderdorp november 2022

De verwachting is dat de grondwaterstand na vervanging of reparaties van het riool stijgt, omdat de drainerende werking van het lekkende riool wordt weggenomen. Hierdoor is het mogelijk dat op meerdere locaties, meer frequent en met een lange duur de gewenste minimale ontwatering wordt overschreden. Omdat de grondwaterstand zal stijgen en de bebouwing direct langs het riooltracé is gelegen wordt geadviseerd drainage aan te leggen gelijktijdig met de rioolvervanging. Aanleg van drainage is een effectieve oplossing om (te) hoge grondwaterstanden nu en in de toekomst te voorkomen. Indien de drainage in open verbinding met het oppervlaktewater wordt aangelegd is het tevens een effectieve oplossing om (te) lage grondwaterstanden in de toekomst te voorkomen. Hiermee worden zettingen in de bodem en droogstand van houten palen tegengegaan. Vanuit de gemeente Leiderdorp is de wens om het drainagestelsel te combineren met het nieuwe HWA en als D(I)T-riool uit te voeren.

4.5 Bodem en archeologie

Zie paragraaf 3.5.

4.6 Hoogteligging

Geen bijzonderheden.

4.7 Verkeer

Bron: Rik Verhoeven reactie op visie januari 2023

- Herinrichting Eicalaan is reeds uitgevoerd. Voor de herinrichting Acacialaan zijn de bestekstekeningen gereed. Ontwerp dient hierop aan te sluiten;

Bron: e-mail Daryl Stuart 23 november 2022

- Langs de Persant Snoepweg komen geluidsschermen om de geluidsoverlast te reduceren en hiermee te voldoen aan het Rijksbeleid. De schermen lopen vanaf de brug tot aan de Scha-

penrustweg. De schermen zijn 2.00m hoog en worden groen aangekleed, hедера en andere klimplanten aan alle vier zijden. De breedte is afhankelijk van de winnende inschrijving. Er wordt gerekend met een maximale breedte van 850mm (1.0m). Vanuit het project is de vraag om alle beplantingen binnen 1,75m vanaf de weg te verwijderen.

Bron: overleg Wilco van der Burg 24 november 2022

- Bij voorkeur tweerichtingsverkeer aanhouden in de wijk (met uitzondering van bestaand éénrichtingsverkeer). Als bewoners éénrichtingsverkeer wensen (bv. meer parkeerruimte/ beter doorrijden) dan is dit bespreekbaar;
- Trottoirs zoveel mogelijk behouden;
- Doorfietsroute door Hoofdstraat: De inrichtingseisen hoeven niet aangehouden te worden (asfalt of betonplaten) omdat de Hoofdstraat een historisch karakter kent. Wel zo min mogelijk obstakels maken;
- Lokale fietsroute over Hoogmadeseweg: Geen bijzondere eisen, behalve dat verkeersremmende maatregelen fietsersvriendelijk moeten zijn;
- Utilitaire voetgangerszone bij kindcentrum. Meer ruimte geven aan voetganger. Zie inrichtingseisen Nota Langzaam Verkeer;
- Voor inrichting van de straten de richtlijnen van CROW aanhouden;
- Inrichting Hoogmadeseweg mag/moet anders. Voorstel: zebra eruit, parallelweg eruit, haaksparkeren mag hier > inrichten als ‘gewone woonstraat’, 30 km/u duurzaam veilig, smaller maken indien mogelijk;
- Voorstel om in Schoolstraat het trottoir langs het groen te verwijderen (overbodige verharding).

Bron: Startbijeenkomst Kerkwijk herinrichting 8 november 2022

- Asfalt op de Hoogmadeseweg kan eruit.

Bron: Duurzaamheidsagenda Leiderdorp 2017-2025

- We verbeteren het fietsklimaat binnen de gemeente door fietspaden te verbreden, de veiligheid te vergroten en de bewegwijzering in orde te maken;
- We breiden het aantal fietsparkeerplaatsen bij winkelgebieden, scholen, sportverenigingen en R-net haltes uit.

Bron: Mobiliteitsvisie Bereikbaar en op weg 2019

- Woonstraten richten we in als aantrekkelijke verblijfsgebieden. Langzaam verkeer en spelen op straat gaan hier boven de verkeersfunctie. De inrichting dwingt verkeersdeelnemers tot lagere snelheden.

Bron: Nota Langzaam Verkeer oktober 2020

- Breedte voetpaden: utilitair 280cm, recreatief 230cm;
- Veilige en zichtbare school-thuis wandelroutes voor scholieren op de hele school-thuisroute;
- Utilitaire voetgangersroutes en OV-haltes zijn rollend toegankelijk en hebben een blindengeleidestrook;
- Bestaande zebra’s in woonwijken worden gehandhaafd. Voor nieuwe wegen geen zebra’s bij voorrangssituatie conform CROW richtlijn;
- Uitgangspunt is dat er geen paaltjes op fietsinfrastructuur staan, tenzij er zonder paaltjes een ongewenste verkeerssituatie optreedt.

Bron: Rik Verhoeven reactie op visie januari 2023

- In 2015 is voor project schoolzone Kastanjelaan een inventarisatie gemaakt van de routes van kinderen en verkeersonveilige punten. Sommige knelpunten zijn reeds opgelost of liggen buiten het plangebied. In het plangebied is het volgende knelpunt nog niet opgelost: Gevaarlijke oversteek Hoogmadeseweg door hoge snelheid verkeer en door geparkeerde auto’s op en direct naast het zebrapad.

4.8 Parkeren en laadpalen voor elektrische auto’s

Bron: interne opdracht 5-4-2022 en overleg Wilco van der Burg 24 november 2022

- Er moeten circa 5 extra parkeervakken worden gerealiseerd Dr. De Bruijnestraat en aan de Geerstraat. Deze zijn in de huidige situatie reeds gerealiseerd;

Bron: overleg Wilco van der Burg 24 november 2022

- De bezettingsgraad parkeergelegenheid van de nacht is maatgevend;
- Streven is om het aantal parkeerplaatsen in de wijk gelijk te houden en te optimaliseren om de verkeersveiligheid te verbeteren;
- Langsparkeren (parkeerstrook 2m breed) zonder dwarsmarkering. 5,50 m per auto aanhouden met het ontwerpen/tellen. Aangezien er geen parkeervakken worden gemarkeerd kunnen er ook parkeerstroken worden gemaakt die geen veelvoud zijn van 5,50m;
- Er komt geen betaald parkeren in de wijk;
- Behoud ruimte voor de rouwauto voor de kerk;

Bron: Parkeerbeleidsplan Leiderdorp, 2012

- De gemeente Leiderdorp hanteert een drempelwaarde voor de bepaling van parkeeroverlast. Er is slechts sprake van parkeeroverlast indien tijdens de drukste periode structureel de parkeerdruk boven de 85% uitkomt.
- In woongebieden worden in het algemeen geen fietsstallingsvoorzieningen getroffen. Uitgangspunt is dat de fiets(en) op eigen terrein worden gestald. Uitzonderingen zijn de wooncomplexen (flats) en locaties met bezoekersaantrekkelijke functies, waar bij de (hoofd)ingang fietsparkeerplaatsen ten behoeve van bezoekers worden aangelegd.

Bron: Startbijeenkomst Kerkwijk herinrichting 8 november 2022

- Laadpalen kunnen mee in de participatie met bewoners. Locaties moeten bepaald worden en er moet rekening gehouden worden met de ondergrondse infrastructuur. We moeten voorstellen op logische locaties voor bewoners;

Bron: Duurzaamheidsagenda Leiderdorp 2017-2025

- We faciliteren autodelen door, indien er behoefte is, specifieke (parkeer)plaatsen aan te wijzen. *RVN 13-01-2023: Dit gebeurt vraagvolgend. Er zijn geen aanvragen op dit moment.*

Bron: Mobiliteitsvisie Bereikbaar en op weg 2019

- We onderzoeken de mogelijkheden om laadpalen meer te clusteren. *RVN 13-01-2023: Alleen clusteren bij verdichting van functies. Anders laadpalen spreiden om loopafstand tot laadpalen te verkleinen;*

Bron: Integrale visie laadinfrastructuur gemeente Leiderdorp, vastgesteld 2021

- Bij nieuwe ontwikkelingen of bij grootschalige onderhoudspro-

jecten houden we in de plannen rekening met de toekomstige laadbehoefte. Dit doen we door locaties vooraf geschikt te maken voor laadpalen door enerzijds voorbereidingen te treffen in de ondergrond voor kabels en leidingen en in de bovengrond met de ruimte voor de laadpaal.

4.9 Riolering

Bron: Afkoppelplan Kerkwijkjanuari 2022

- Het bestaande gemengde riool stelsel wordt vervangen en wordt een HWA stelsel bijgelegd.

Bron: e-mail Oscar van der Padt 28 november 2022

- De schoolgebouwen en -pleinen zijn in eigendom van de gemeente. Het vernieuwen van de huisaansluitingen gebeurt vanaf riool tot aan de erfgrens van het schoolplein.

4.10 Overige kabels en leidingen

Onderstaand is aangegeven wat de plannen van de aanbieders voor de Kerkwijk zijn:

- Warmtenet, bestaand (op de Berkenkade ligt een stukje)
- Warmtenet, toekomst: 1,2 meter aanhouden voor het warmtenet, ter reservering. Minimaal 1 meter uit de stam van de boom staan. Indien dit niet mogelijk is verticaal wortelscherm toepassen;
- Laag spanning: dit moet nog door Liander bepaald worden. We gaan er vanuit dat deze voor een groot deel vervangen wordt. Verwachting na de bouwvak 2023 meer informatie;
- Midden spanning: idem als laagspanning;
- Hoog spanning (Kom van Aaiweg en Schapenrustweg): blijft behouden en heeft een beschermingszone van 4 meter aan beide zijden. Werkzaamheden binnen deze zone dienen te worden afgestemd met de eigenaar;
- Drinkwater: Oasen heeft een vervangingsopgave in de Hoofdstraat 39-64, Resedastraat, Berkenkade 22-38, Kom van Aaiweg, Schapenrustweg en Schoolstraat;
- Gas, lage druk: blijft gehandhaafd;
- Gas, hoge druk: blijft gehandhaafd. Werkzaamheden binnen de zone van de leiding dienen te worden afgestemd met de eigenaar;
- Data, bestaand (telecom, cai): Blijft gehandhaafd;
- Data, nieuw (glasvezel): Er komt waarschijnlijk nog glasvezel bij. Dit kan naast de bestaande datakabels gelegd worden;
- Drukriool Berkenkade: Blijft gehandhaafd;
- Vrij verval riool: wordt compleet vervangen.
- DIT-riool, toekomst: wordt nieuw aangelegd. Minimaal 1 meter uit bestaande bomen blijven;
- Trafo's: er worden 3 extra trafostaions door Liander in de Kerkwijk aangelegd. Locaties: Burgemeester Brugplein, Resedastraat en Doctor van Rhijnstraat.

4.11 Afvalinzameling

Bron: overleg 21 november 2022 Marco van Kampen en Johan van Weeren

- In de nieuwe situatie containers voor glas, papier en textiel realiseren. Deze mogen eventueel op een andere locatie dan de huidige geplaatst worden en ook ondergronds;

- Voorkeur om niet achteruit te hoeven rijden met de vuilniswag en;
- Voorkeur om een aantal standplaatsen voor kliko's te bundelen.

Bron: Duurzaamheidsagenda Leiderdorp 2017-2025

- We gaan omgekeerd inzamelen waarbij het uitgangspunt is het voor inwoners makkelijk te maken om restafval dichtbij huis te scheiden. NB. Omgekeerd inzamelen is niet meer het uitgangspunt. Wel aanbodplaatsen maken voor minicontainers op loopafstand van de woning (bron: Marco van Kampen reactie visie januari 2023).

Bron: overleg 16 januari 2023 Marco van Kampen en Johan van Weeren

- Bij voorkeur per standplaats één rij van minimaal 10 kliko's maken;
- De vuilniswagen kan alleen aan de rechterzijde kliko's legen. Hiermee rekening houden met rijrichting en route vuilniswagen.
- Bij voorkeur geen standplaats in gras, maar op gladde verharding (geen grasverharding i.v.m. omvallen kliko);
- Geen extra standplaatsen in de Hoofdstraat i.v.m. verkeersveiligheid en slalomende fietsers;
- Liever geen standplaats bij de parkeervakken in de Doctor van Rhijnstraat i.v.m. achteruit rijden. Deze standplaats verplaatsen naar de Berkenkade.

4.12 Verlichting

- Alle armaturen worden omgebouwd naar LED.

Bron: e-mail Oscar van der Padt 29 november 2022

- Authentieke lichtmasten worden niet vervangen;
- Alle overige lichtmasten en armaturen in de wijk worden vervangen;
- We gaan uit van de huidige positie van de lichtmasten.

Bron: e-mail Mike de Mooi 29 november 2022

- Er worden 4 nieuwe authentieke masten geplaatst in de Hoofdstraat.

4.13 Spelen

Bron: overleg 22 november 2022 Carla Rijling en Twahied Nurmohamed

- De huidige speelplekken blijven in principe onveranderd;
- Als er wensen vanuit bewoners zijn voor extra speelgelegenheden kan dit alleen als zij dit zelf adopteren en onderhouden.

Bron: overleg Wilco van der Burg 24 november 2022

- Bij voetbalveld Schapenrustweg een ballenvang maken (haag, hek oid) omdat kinderen nu vanaf de Persant Snoepweg ballen uit de sloot vissen;

Bron: Beheerplan Speelvoorzieningen Gemeente Leiderdorp 2020-2029

- 006 A Resedastraat is vervangen in 2019 (speelwaarde verbeterd)
- 006 B Resedastraat, vervanging in 2026
- 007 A Burgemeester Brugplein, vervanging in 2026
- 007 B Berkenkade/Schapenrustweg, vervanging 2035

4.14 Straatmeubilair

Bron: Startbijeenkomst Kerkwijk herinrichting 8 november 2022

- Het uitgangspunt is om zo min mogelijk paaltjes terug te plaatsen.

Bron: overleg 21 november 2022 Marco van Kampen en Johan van Weeren

- In de nieuwe situatie bij voorkeur dezelfde hoeveelheid prullenbakken terugplaatsen als in de huidige situatie.

Bron: reactie op visie januari 2023

- Versleten straatmeubilair wordt vervangen. Uitgangspunt is om zo veel mogelijk circulair te werken met het meubilair.

4.15 Kunst en monumenten

Geen bijzonderheden.

4.16 Hondenplezier

Optioneel kan een hondenuitlaatplek in ontwerp opgenomen worden.

4.17 Biodiversiteit

Bron: overleg 22 november 2022 Gert-Jan Nottelmann en Erwin Schreve

- Er is nog geen beleid/kader voor biodiversiteit;
- In het project nemen we de vergroting van biodiversiteit wel expliciet mee.

Bron: Interne adaptatiestrategie Gemeente Leiderdorp 22 september 2022 (niet vastgesteld)

- Om de biodiversiteit in de gemeente te vergroten en versterken, willen we stedelijke herinrichtingen aangrijpen om (1) de kwaliteit van het bestaande groen te verbeteren, (2) meer structuur aan te brengen in het groennetwerk, en (3) nieuw groen aan te leggen;
- Duurzame, biologische materialen inkopen die uit de regio komen;
- Aandacht voor insectenvriendelijk beheer, met de hulp van bloemrijke bermen.

4.18 Klimaateffecten

Bron: overleg 22 november 2022 Gert-Jan Nottelmann en Erwin Schreve

- Er is nog geen vastgestelde klimaatadaptatiestrategie;
- In de wijk wordt een hemelwaterriool en een drainage infiltratiesysteem aangelegd. Dit wordt een DIT riool (drainage en hemelwater gecombineerd);
- Niet gebruikte verhardingen zoveel mogelijk verwijderen;
- Onderzoeken of er meer bomen in de wijk aangeplant kunnen worden voor het reduceren van hittestress;
- Op dit moment is er een regentonnenactie. Er kan met korting een regenton worden aangeschaft. Verder is er momenteel geen subsidieregeling vanuit de gemeente voor bewoners voor het nemen van andere klimaatadaptieve maatregelen op eigen terrein. Dit is mogelijk in de toekomst wel het geval.

Bron: Interne adaptatiestrategie Gemeente Leiderdorp 22 september 2022 (niet vastgesteld)

- Wens is om 87mm hemelwater wat valt in de openbare ruimte te verwerken. 37mm in het riool verwerken en 50 mm op andere wijze verwerken (bovengronds/ondergronds);

- Ambitie is om op verblijfsplekken zoals pleinen en langs langzame verkeersroutes ten minste 30-50% schaduw te creëren;
- Maatregelen nemen om koele plekken in de buurt van gebouwen met een publieksfunctie te creëren;
- De mate waarin boom- en plantensoorten hittestress tegengaan meewegen in de beplantingskeuze. Daarnaast willen we groenvoorzieningen optimaal inzetten voor de opvang van regenwater.

Bron: Erwin Schreve, reactie op visie 9 januari 2023

- Het gebied moet 90 mm neerslag kunnen opvangen zonder dat dit tot schade (water in de panden) leidt. Er mag ook water op straat (tussen de banden) worden geborgen.

4.19 Wijkpartners

De wijkpartners worden zijn na oplevering van het schetsontwerp geconsulteerd.

4.20 Data over de bewoners Kerkwijk

Geen bijzonderheden.

4.21 Gezondheid

Geen bijzonderheden.

4.22 Leefbaarheid en veiligheid

Geen bijzonderheden.

4.23 Overig

Bron: e-mail 14 en 15 december 2022 Frank van Dieten en Ton Bavelaar

- Het gebied langs de A4 is bij de verdieping van de rijksweg door Rijkswaterstaat ingericht. Vervolgens is het gebied overgedragen aan de gemeente. Het is geen evenementenlocatie. Dit zal in de toekomst niet veranderen.
- De begraafplaats (in beheer bij gemeente) valt buiten de scope van het project. Op de begraafplaats wordt niet meer begraven. Begraafplaats moet bereikbaar zijn voor onderhoudsvoertuigen.

Bron: Ruimtelijke Structuurvisie 2035 Leiderdorp 2015

- Versterken van de identiteit en cultuurhistorische structuren
- Belangrijkste opgave is het behouden en versterken van het

oude lint aan de Rijn als waardevol cultuurhistorisch element in Leiderdorp. Het gaat om het behouden, versterken en zichtbaar maken van de Limes, het jaagpad en de karakteristieke structuur en bebouwing van de Hoofdstraat. Het verlevendigen door kleinschalige functies en horeca, en het versterken van de openbare ruimte zijn daarbij van belang.

- Het versterken van de openbare ruimte, in het bijzonder het oppervlaktewater, en het streven naar een hoge kwaliteit van onderhoud en veiligheid die toegesneden is op senioren en langzaam verkeer zijn de belangrijkste opgaven van dit gebied. Het ruimtelijk nog meer verknopen van de twee delen van het Oude Dorp over de A4 maakt Leiderdorp meer één geheel. Het bijdragen aan het bewustzijn van het cultureel erfgoed van Leiderdorp in deze wijken is ook een belangrijke opgave.

Bron: Herinrichting & uitbreiding schoolplein kindcentrum De Brink november 2022

- In-/uitrit fietsenstalling aan Lindelaan. Veilige uitgang middels wit kruis. Op straat markering met ‘schoolzone’.

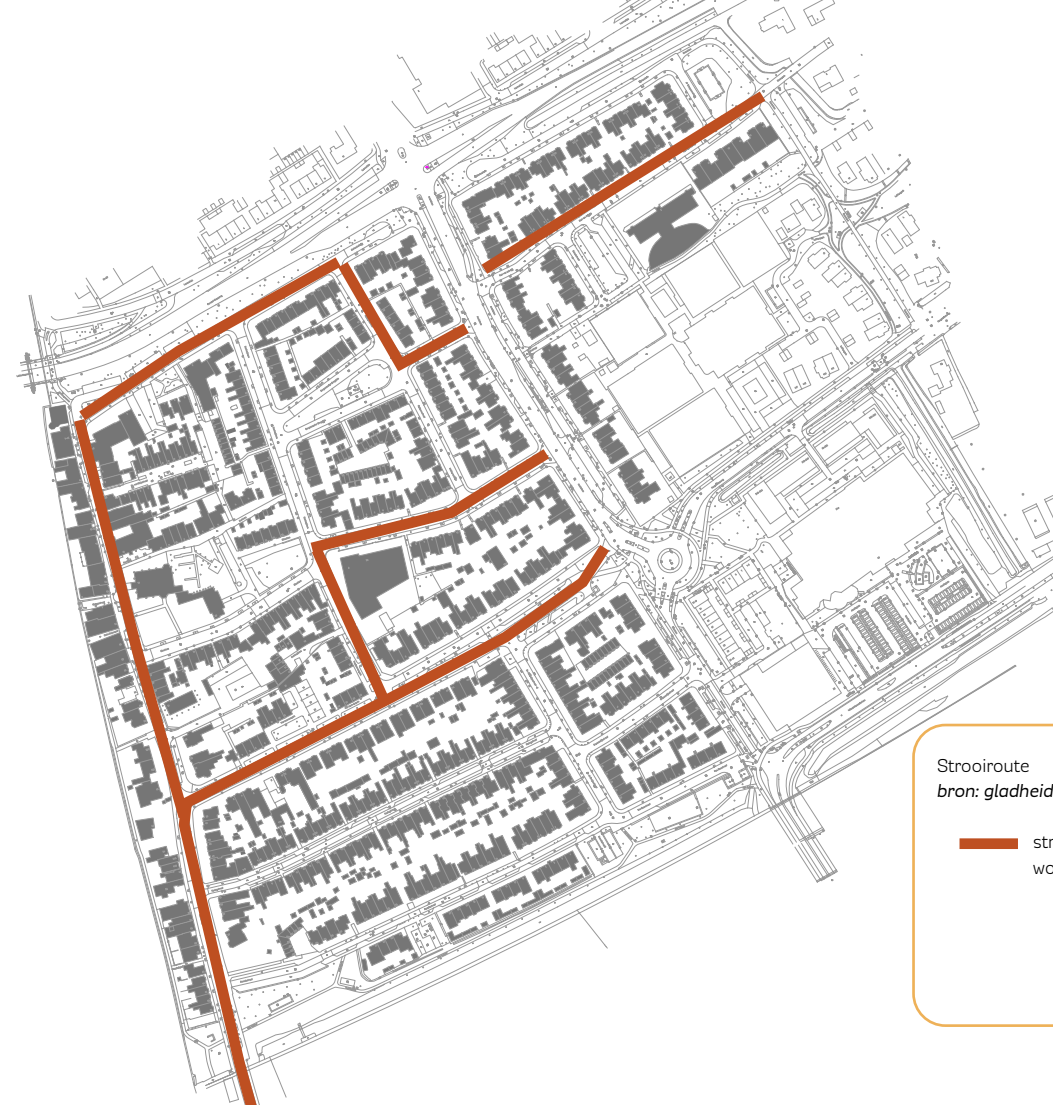
Bron: gesprek Claudia Thunissen 20 november 2023

- Ingestrate sleutels nabij Bruggestraat. In jaren ’90 zijn deze sleutels aangebracht toen de gehele Kerkwijk opnieuw werd bestraat;
- Stolpersteine. In trottoir ter hoogte van Koningstraat 60 liggen stolpersteinen.

Brandweer
bron: nota circulatie

- hoofdroute
- secundaire route

Strooiroute
bron: gladheidsbestrijdingsplan

- straat waar gestrooid wordt tijdens gladheid

Spelen
bron: inventarisatie

- voetbalveld
- pannaveld
- speelplek 0-11 jaar
- jeux-des-boules
- tafeltennistafel
- schoolplein (toegankelijk buiten schooltijden)

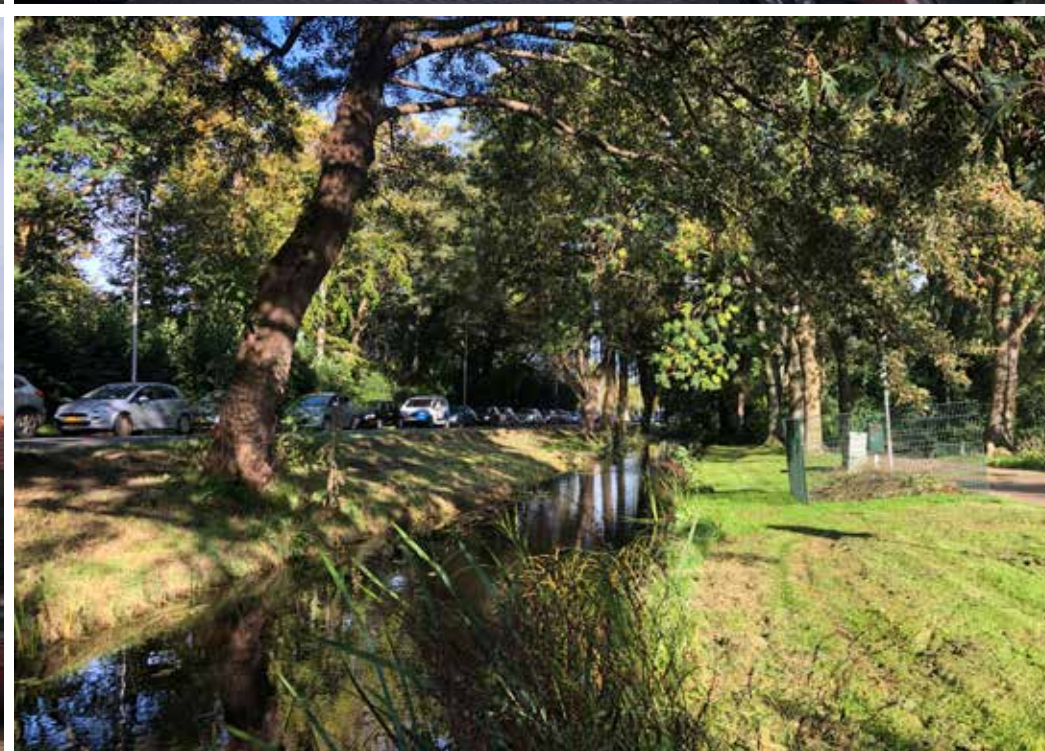
Openbare verlichting
bron: beheerplan openbare verlichting 2020-2029

- authentieke verlichting
- te completeren authentieke verlichting

05 | Beelden uit de buurt

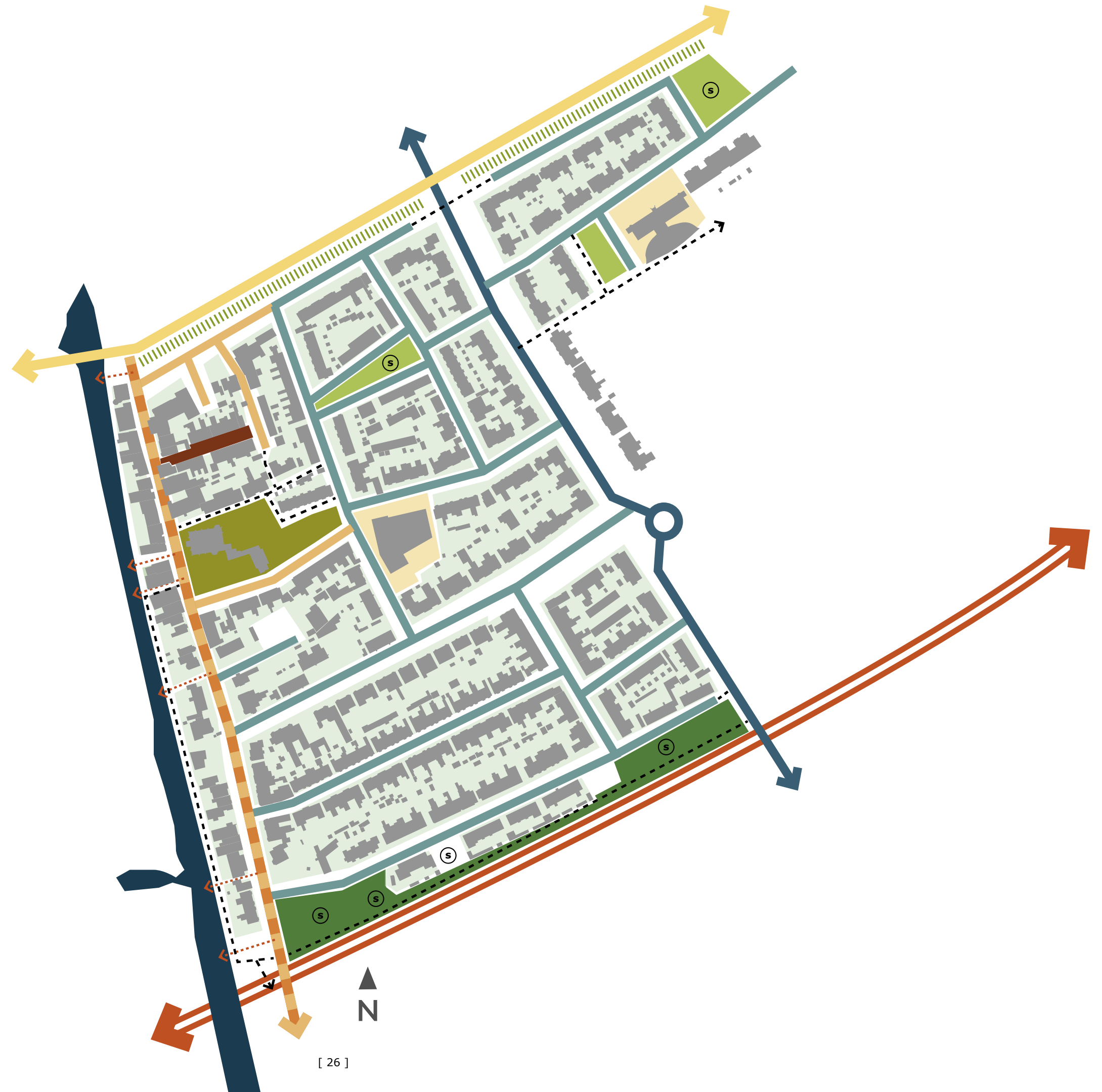
De Kerkwijk kent prachtige panden en detaillering in de architectuur. De rijke cultuurhistorie is goed voelbaar. De buurt is ontworpen toen er nog nauwelijks auto's in Nederland waren. De oude Ansichtkaarten (bladzijde 6) laten dit goed zien. In het huidige straatbeeld is de (geparkeerde) auto dominant. De buurt heeft verschillende soorten bomen: klein en iel tot groot en majestueus. De grote bomen worden door de bewoners gewaardeerd, maar geven ook veel wortelopdruk en zorgen voor smalle doorgangen op de trottoirs. De meeste voortuinen zijn groen en verzorgd en geven de buurt haar groene aanblik. Het gebied nabij de A4 oogt groots en is leeg. Er zijn bij de verdieping van de snelweg bomen geplant, maar wel de kleinere soorten. Sommige plekken in de wijk ogen wat somber en rommelig, zoals de grotere parkeerterreinen, de vele paaltjes en de klike's die aan de straatzijde staan. De Hoogmadeseweg voelt nog steeds als de wijkontsluitingsweg die het ooit was.

06 | Visie

De context, analyse, het beleid en de wensen van bewoners en stakeholders zijn gevat in een visie voor de Kerkwijk. De legenda geeft een beknopte toelichting.

-

rijkssnelweg A4 (100 km/uur)
-

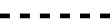
wijkweg Acacialaan en Ericalaan (30 km/uur)
-

gebiedsontsluitingsweg Persant Snoepweg (50 km/uur)
-

oude lint Hoofdstraat (30km/uur)
versterken identiteit en historisch karakter | doorfietsroute | ruimtelijk verknopen van Hoofdstraat over de A4 | gebakken klinkers in rijweg en trottoir | authentieke verlichtingsmasten
-

historische woonstraat (30km/uur)
versterken identiteit en historisch karakter | aantrekkelijk verblijfsgebied | lage snelheden | hoeveelheid parkeerplaatsen ongewijzigd | niet gebruikte verhardingen verwijderen | één- of tweerichtingsverkeer | gebakken klinkers in rijweg en trottoir | authentieke verlichtingsmasten | (rolstoel)toegankelijk | klimaatadaptieve en biodiverse inrichting
-

woonstraat (30km/uur)
aantrekkelijk verblijfsgebied | lage snelheden | hoeveelheid parkeerplaatsen ongewijzigd | niet gebruikte verhardingen verwijderen | één- of tweerichtingsverkeer | lokale fietsroute over Hoogmadeseweg | gebakken klinkers in rijweg | betontegels in trottoir | (rolstoel)toegankelijk | klimaatadaptieve en biodiverse inrichting
-

hofje Dr. Van Rhijnstraat
alleen langzaam verkeer | gebakken klinkers | klimaatadaptieve en biodiverse inrichting
-

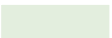
langzaam verkeer
alleen toegankelijk voor fiets en/of voetganger | (rolstoel)toegankelijk
-

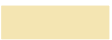
Oude Rijn met jaagpad
waardevol cultuurhistorisch element | recreatieve voetgangersroute | Lange Afstand Wandelpad
-

wijkpark
natuurontwikkelingsgebied voor gemeentelijke ecologische hoofdstructuur | begraafplaats
-

buurtgroen
spelen en ontmoeting | biodiverse inrichting
-

zone langs A4
‘ommetje door de wijk’ | spelen, sporten en ontmoeten | stevige groeninrichting met grote bomen
-

zone tussen Persant Snoepweg en Berkenkade
verbindingszone met ecologisch inrichting | geluidsschermen
-

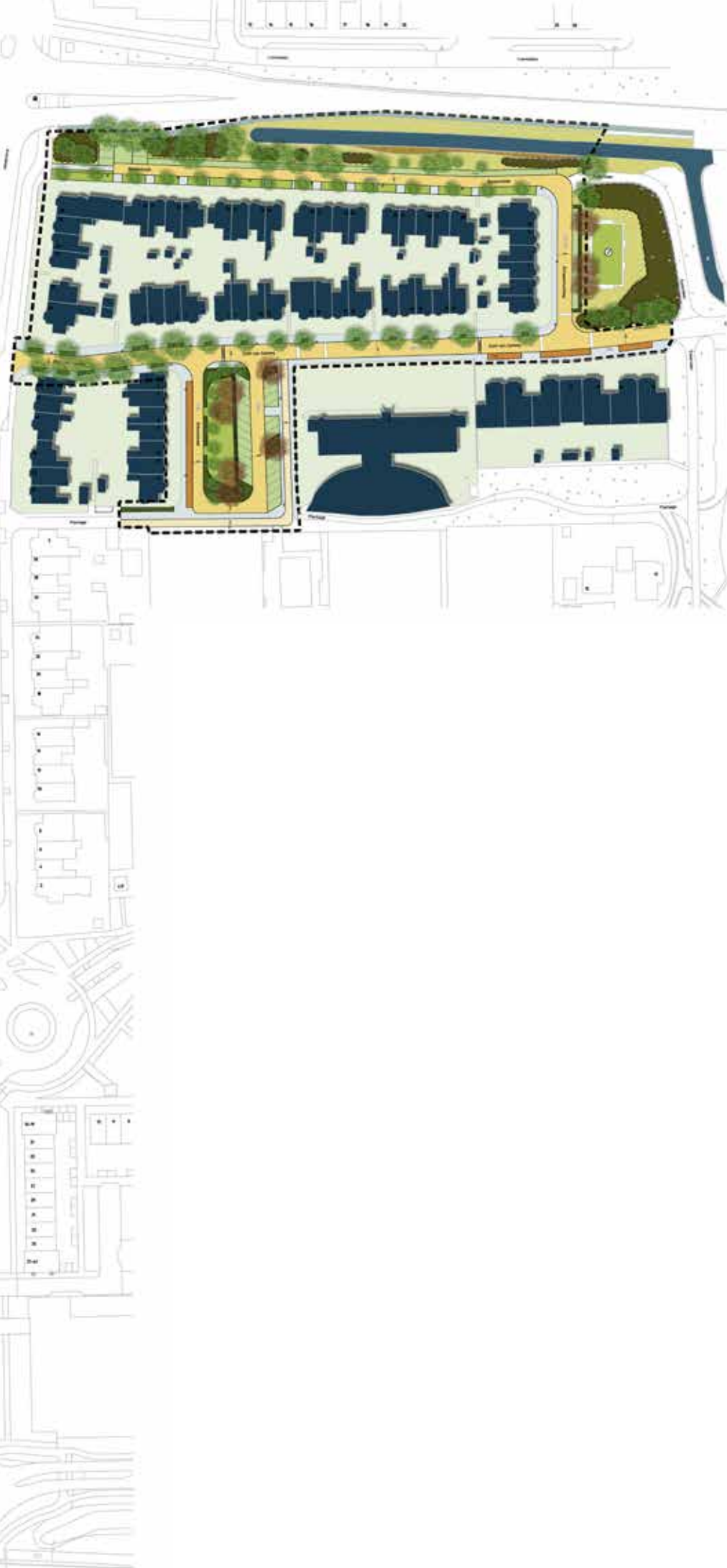
tuinen
onttegen | regenpijp afkoppelen | biodivers vergroenen
-

zone kindcentrum en/of basisschool
meer ruimte voor voetganger | veilige en zichtbare wandelroutes | koele plek
-

speelplek of -aanleiding
behouden wat er nu is
-

doorsteken en doorzichten op de Oude Rijn
beleven rivier vanaf de Hoofdstraat

LEGENDA

	plangrens		voorjaarsbollen (zie groenplan)
	bebouwing		speelplek
	rijweg gebakken klinkers		gewelf onder de Hoofdstraat
	rijweg groene verharding		verlichtingsmast, authentiek
	rijrichting		verlichtingsmast, paaltop
	trottoir gebakken klinkers		bankje picknickbank
	trottoir betontegels		brievenbus
	delftse stoep (klinkers) of geveltui		fietsnietje
	fietspad, betontegels		afvalbak anti-parkeervoorziening
	fietspad, rood asfalt		kunst/monument
	pad, halfverharding of asfalt		molensteen opgehoogd als zitelement
	parkeren op rijwegniveau gebakke		ondergrondse container
	parkeren op trottoir gebakken klin (trottoir < 1,20 m)		vrije zone t.b.v. aanleg geluidsschermen
	parkeren op trottoir betontegels (trottoir < 1,20 m)		trafostation
	parkeren op groene verharding		
	parkeren op halfverharding Eikenla		
	verkeersremmende maatregel		
	markering van kinderkopjes		
	water		
	natuurvriendelijke oever		
	bomen, nieuw		
	bomen, bestaand		
	bosplantsoen		
	meerstammige struik		
	heesters/vaste planten		
	haag		
	bloemrijk gras, langs paden 1m gazon		
	gazon		

k&r kiss-and-ride
lp parkeerplek met laadpaal
gp gehandicaptenparkeerplaats
l&l laden en lossen met venstertijden
k (13) opstelplek kliko's (aantal)

Wat kunnen bewoners zelf doen?
* tuinen vergroenen
* inheemse en gifvrije beplantingen toepassen
* boom planten in de tuin
* regenpijp aansluiten op hemelwaterriool of regenton
* geveltui aanleggen (indien het trottoir minimaal 1,5m breed blijft)
* groene daken aanleggen op schuurtjes

Nb.
* lichtmasten indicatief, lichtberekening door derden
* nieuwe verkeersdrempels onder voorbehoud van trillingsonderzoek
* bord plaatsen ter hoogte van Hoofdstraat 38 'parkeerterrein linksaf'
* in straten met tweerichtingsverkeer bord 'verboden parkeren' langs trottoirzijde

Bijlage 1 | Overzicht interessante objecten en verhalen

Samengesteld door Claudia Thunissen

1. **Kunstwerk.** Stier; Theo van der Nahmer, 1964, brons. Locatie: Stierenbrug.

2. **Molensteen**, waarschijnlijk van korenmolen Hollantsche Tuyn, 17de eeuw, Hogewoerdsbolwerk Leiden. Heeft eerder gelegen aan het Kerklaantje, toen in de tuin van de burgemeester en vervolgens in de middenberm aan de Berkenkade (*bron: Leidsdagblad 24 mei 1983*)

3. **Reinwaterkelder**, ter hoogte van Berkenkade 4-6 onder het plantsoen liggen de restanten van een reinwaterkelder (1950). Nadat deze uit functie ging is de kelder in 1963 tijdens de Koude Oorlog ingericht als noodbestuurspost. De kelder is in 1984 deels gesloopt (*bron: Leids Dagblad 21 januari 2020*).

4. **Voormalig gemeentehuis**, torentje Scandinavische stijl, 1934-1935. Glas-in-lood ramen van Bogtman met o.a. wapens kastelen Leiderdorp. In WO II overval kluis door Van der Post. Hoofdstraat 3.

5. **Dr. van Rhijnstraat**, vroeger Middenstraat, aangelegd 1904. Stond aan het eind hiervan ooit een gashouder?

6. **Gemeenteschool**, met eerste steen door Hubrecht gelegd, en gevelsteen. Architect Van Lith, 1863. Locatie Kerklaan 13. In het 18de-eeuwse huis ernaast op Kerklaan 12 woonde de bovenmeester. Het Schoolhuys hier rechts naast werd door de Gemeenteschool vervangen. De Kerklaan vormde een, nu onderbroken, verbinding (via de Rijn) tussen het vrouwenklooster in het huidige Park Matilo in Leiden en het mannenklooster Engelendaal ter hoogte van Leythenrode in Leiderdorp.

7. **Kerkhof** met entreehek „Gedenk te sterven“ en grafmonumenten (o.a. steenfabrikant J.J. Koning; beeld vrouw door keramist Dries Vermeulen). Locatie: Kerklaan/ achter Dorpskerk. Zie verder ook zerken in de kerk, o.a. Van der Does; en verder orgel, schildering, raam en meubilair.

8. **Glazen naambord** slagerij Van Klaveren (tweede bord in Doeswijk). Locatie: Hoofdstraat 20.

9. **Restant brughek**, Bruggestraat (overkant Rijn links had W. Brouwer woonhuis en aardewerfabriek). Brug 1666 (tol), sloop 1965. Rijn is achter Hollandsche Tuyn verbreed jaren 1970, daar verdween het Jaagpad.

10. **Hollandsche Tuyn**. Het oudste huis van de Kerkwijk. Voorganger is tijdens aftocht Spanjaarden 1574 verbrand. Als boerderijtje ca. 1581 herbouwd. Herberg met stalling sinds 1653. Halte trekschuit. Hoek Bruggestraat 1: kanonsloop beschermt gevel. Locatie Herberg: Bruggestraat 1; Stal: Hoofdstraat 24.

11. **Gemetseld tongewelf** onder straat schuin tussen gesloopte 19de-eeuwse kerktoren & Bruggestraat 1. In 1968/1969 nieuw riool hier dwars doorheen geslagen. Breed ca 2 meter. Onderkant waarschijnlijk op 2 meter diepte. Info Gé van Aken, destijds opzichter gemeentewerken (werkzaam in Bruggestraat 1, afd. gemeentewerken).

12. **Fundament 15de-eeuwse klokkentoren** van de middeleeuwse kerk (Edward IV zat er kort gevangen wegens dronkenschap). Verbrand in 1574 bij vertrek Spanjaarden. Locatie: in kerktuin bij entree, Hoofdstraat 19.

13. **Trefpunt**, gebouwd als predikantswoning bij de Dorpskerk 1654-1655, door stadsbouwmeester van Leiden Arent van s Gravesande (o.a. Lakenhal, Marekerk). Zwaar verbouwd. In de kerktuin, Hoofdstraat 19.

14. **Oorlogsmonument 1940-1945. Indiëmonument 1945-1950**, Jan de Baat, 1991, granito en RVS. Locatie: perk achter Trefpunt, naast Eikenlaan.

15. **Kindcentrum de Brink**, brievenbus van Brouwer's Aardewerk uit gesloopte Kastanjelaanschool (en waarschijnlijk ook glas-in-loodraam). Locatie: Kastanjelaan 6.

16. **Jaagpad**. Aangelegd in 1664 als trekschuitverbinding tussen Leiden en Utrecht. Stak over via de brug bij de Bruggestraat, met tol. Traject Leiderdorp vrij gaaf.

17. **Handgesneden jaartal** 1642 in deurkalf entree boerderijtje. Locatie Hoofdstraat 31.

18. **Van Leeuwenpark**. Was een bijzonder volkswoningbouwcomplex van Dorpsbelang, gebouwd door Dudok en Oud in 1915. Vervangen door nieuwbouw. In de muur is opnieuw ingemetseld de eerste steen uit 1915, vervaardigd door Brouwer's Aardewerk (fabriek aan de Zoeterwoudse kant van de Bruggestraat). Willem Brouwer was een belangrijk Nederlands ontwerper en vervaardiger van bouw-, sier-, en gebruiks-aardewerk.

19. **Kunstwerk**. Vis op wielen, Frank Bolink & Gerard Koopman, 2005, brons. Symboliseert water en weg, verbinding twee wijken. Locatie: rotonde Hoogmadeseweg-Acaciaaan-Ericalaan.

20. **Koningin Julianaschool**. Zogenaamde „boerderijschool“, 1948. Tijdens bouw vonden vroegmiddeleeuws Leython. Locatie: Kom van Aaiweg 2. Naam: er lag een waterpoel, kom, in weiland van boer Arie (Aai) Vromestein.

21. **Doktershuis** met zwart glazen naamplaat Helena, als zodanig gebouwd, 1899. Ontwerp: lokaal aannemer/architect: A.G. van Osnabrugge. Locatie: Hoofdstraat 40.

22. **Merkteken uit WO II**: witte T naast voordeur. Telefoon aanwezig. Hier woonde gemeentesecretaris Corts. Locatie: Hoofdstraat 41.

23. **Merktekens uit WO II**. Witte cirkel met „stralen“ in cirkel op twee zijgevels in de Koningstraat. Watertappunten bij nood/vernield waterleiding. Locatie: Hoofdstraat 51 en 53. Die op nr. 51 zit onder klimop of is weg.

24. idem

25. **Zes stolpersteine** voor de Joodse familie Van Hoorn-Italiaander die hier woonde in de eerste jaren van WO II. Geplaatst sept 2023. Locatie: voor Koningstraat 60.

26. **17de- & 19de-eeuwse gevelstenen** van het in 1968 ter plekke gesloopte Weeshuis. Locatie: zijgevel Hoofdstraat 60.

27. **Woonhuis** steenfabrikant J.W. Koning, 1904. Ontw. A.G. van Osnabrugge. Herinnert aan machtige Leiderdorpse familie (o.a. pannenvakkerij vlak na Gereformeerde kerk). Locatie: Hoofdstraat 59.

28. **Kunstwerk** van Frans & Truus van der Veld, 1970, beton. Was speelobject op schoolplein basisschool Driemaster; Zijlkwartier. Locatie: grasveld Limes-aquaduct.

29. **Anne Frankboom** (nazaat van de kastanje waar Anne Frank op uitkeek). Geplant 2022, herdenkt vervolgde Joden Leiderdorp, initiatief Groenoverleg. Locatie: park naast A4.

30. **Gevelstenen** met reliëfs van dieren, naast voordeur. Brouwer's Aardewerk, gekleurd (exotusprocedé) terracotta, ingemetseld bij de bouw in 1938-1939. Huisnr's. Resedastraat 2-12, Groenedijkstraat 1-11 en Ericalaan 2-16.

31. **Gesloopte boerderij** van Willem Koning Wzn, die 1928-1929 naar Amerika emigreerde. Op zijn grond verrees in de jaren 1930 de tuinstadwijk tussen Hoogmadeseweg en Resedastraat. Veel werd gebouwd door aannemer Marinus van der Velden.
- An aerial photograph of the town of Leiderdorp, Netherlands, overlaid with a semi-transparent orange map. The map shows the town's layout, including streets, buildings, and green spaces. Numbered white circles (1-31) are placed on the map to indicate specific locations of interest. The numbers are distributed across the town, with some areas having multiple numbers (e.g., 30 appears three times). The map is oriented with North at the top.
- [30]

Bijlage 2 | standplaatsen en aantal minicontainers op dag van lediging

Huidige situatie, aantal miniconatiners is schatting op basis van rondgang 16 januari 2023

Opstelplek standplaats mini-containers
bron: huidige situatie, schatting op basis
van rondgang 16 januari 2023

12 locatie en aantal

